

Cea de-a XV-a conferință AUDEM va avea loc la Pecs, Ungaria în perioada 7-10 noiembrie 2004. Delegația Universității Tibiscus va fi formată din director general Augusta Anca, prorector Mariana Cernicova și conf.dr. Dan Lacrămă.

Prin această conferință AUDEM își dorește crearea unui nou Proiect de Democrație Europeană în colaborare cu Asociația Colegiilor și Universităților din Statele Unite și publicațiile *The New York Times* și *International Herald Tribune*. Proiectul pentru Democrație Europeană constă în angajarea universităților europene și americane în dezvoltarea societății civile și a democrației în cele două zone. Alianța Universităților pentru Democrație a luat naștere acum 15 ani, în timpul schimbărilor rapide și profunde din Centrul și Estul Europei. Deși rolul universităților în dezvoltarea societății democratice și civile ar putea fi considerat mai puțin important față de momentul 1989, AUDEM continuă să existe și se îmbarcă în noi activități cum ar fi Proiectul pentru Democrație Europeană.

Pe parcursul anilor, AUDEM a ajuns la 700 de membri din 280 de colegii și universități, plus alți organizatori din 31 de țări și 27 de state americane. A prezentat o arie de oportunități unice de a colabora, a urmărit stabilirea unor relații între instituții care doresc să avanseze rolul universităților în dezvoltarea democrației în toate țările.

La conferința din acest an se vor prezenta aproximativ 100 de comunicări împărțite pe parcursul ceremoniei inaugurale precum și în cele trei sesiuni plenare, cele 30 de sesiuni ordinare și mese rotunde. Participanții provin atât dintre cadrele universitare și manageri academici cât și diplomați și demnitari. Tema conferinței, „Educație pentru cetățenie democratică” este abordată

pe nouă direcții:

- Parteneriatele universitare în educație și cetățenie;
- Educație civică și democrație;
- Mediul în schimbare a educației superioare;
- Educația superioară în lumea globalizării;
- Arte liberale și discipline umaniste;
- Dezvoltări recente

Universități pentru democrație

■ LAVINIA SGHIBOLȚ

în Europa Centrală și de Est și în Balcani;

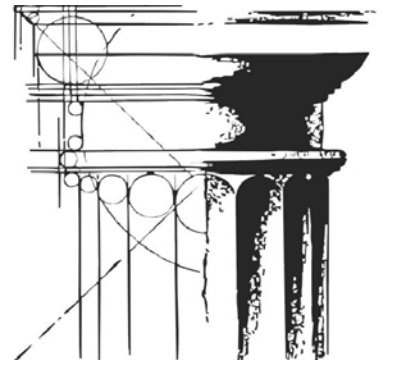
- Identitatea Europeană: Există o Casă Comună Europeană?;
- Educația internațională și studiul peste hotare;
- Prezentări studențești.

Universitatea Tibiscus este membră a Alianței Universităților pentru Democrație din noiembrie 2002, când cea de-a XIII-a conferința AUDEM a avut loc la Sala Operei din Timișoara.

În cadrul celei de-a patra direcții a conferinței din Ungaria, „Educația superioară în lumea globalizării” Augusta Anca și Dan Lacrămă vor prezenta o comunicare pe tema „Domeniul viitorului educației superioare europene și păstrarea diversității culturale a Europei”.

Anul VII
nr. 5 (40)
octombrie
2004

TIBISCUS

Publicație lunară editată de Facultatea de Jurnalistică a Universității Tibiscus Timișoara

Concurs de articole

Revista „Cuget și Simțire”, editată de facultatea de Psihologie a Universității „Tibiscus”, organizează un concurs de articole pentru studenții din anii I, II și III.

Datele înscrierii la acest concurs sunt marți, 9 noiembrie și miercuri, 10 noiembrie, între orele 15-17, la Andrada Mariș, redactorul-șef al revistei „Cuget și Simțire”. La înscriere se precizează numele autorului și tema aleasă.

Termenul-limită de predare a articolelor este 15 decembrie 2004. Ele se vor preda în plic închis la secretariatul Facultății de Psihologie cu mențiunea: pentru concursul „Cuget și Simțire”.

Fiecare articol va fi preluat de unul până la trei studenți. Cel mai bun articol, pentru fiecare temă, va apărea în următorul număr, din februarie 2005, al revistei „Cuget și Simțire”.

Cele mai bune trei articole vor fi premiate astfel:

- Premiul I - 700.000 de lei
- Premiul II - 500.000 de lei
- Premiul III - 300.000 de lei

Articolele vor fi predate atât pe dischetă, cât și listate. Textul trebuie să fie tehnoredactat cu Times New Roman de 10 puncte, spațierea la un rând, caractere românești, cu diacritice. Articolele se vor încadra în 2-3 pagini.

Se urmărește: originalitatea informației, noutatea informației, calitatea științifică și fluența limbajului.

Secțiunile revistei „Cuget și Simțire” la care se pot trimite materiale sunt: *Restituiri, Umor, Info, Psihoterapie, Metode și instrumente de cercetare în psihologie, Influența mass-media în dezvoltarea individului, Tehnici de manipulare, Limbajul non-verbal, Dependența — pericole și soluții, Psihopatologie, Premisele alegerii unei cariere, Inteligența materiei*, precum și o secțiune de propuneri, în care studentul își poate alege orice temă din domeniul psihologiei.

pag.
4-5

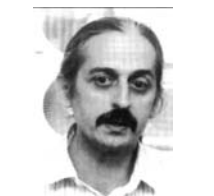
Pentru a zecea oară diferiți

pag.
3

Interviu cu
Augusta Anca

pag.
13

Designerul
anului

pag.
7-10

Jurnalism
cultural la Cluj

pag.
13

Artiști la Făget

pag.
14

Drogurile ca
mod de viață

Votează...

E ditoria!

Iacătă, alegerile bat la ușă, suntem în plină campanie electorală. Eu cu cine votez? Sunt student... la capitolul bani stau cam prost și nu-mi permit decât o amărăță de bere la halbă (și aia o dată pe săptămână), 10% bere și 90% apă – ca dealtfel și politica din România, dar cu alte ingrediente...

Restul timpului îl petrec frecând pervazul ferestrei din camera mea de cămin. Stau și admir afișele electorale acum cât mai e timp frumos. Complexul abundă de ele, că doar noi suntem ținta. Noi, viitorul, noua generație care vede tot, trage concluziile. Noi ieșim în stradă și cerem o viață de student, la propriu, și tot noi... înghițim în sec. Vorba unei amice: „Pentru cine mă? Pentru ce mama naibii?”. Chiar așa! Pentru cine, dacă nu pentru noi, pentru ce, dacă nu pentru viitor – sau...

Și totuși, cu cine votez? Ce persoană voi alege, cine știe... să înjur în următorii patru ani, cui îi voi cere o bursă decentă, reducerea tarifelor la mijloacele de transport sau o cameră de cămin cât de cât? Mulți se feresc de vot, le este frică să își asume răspunderea de a alege cine ne va conduce în următorul mandat. Unii țin să își exercite dreptul la vot chiar dacă nu și-au exercitat

■ de RAOUL JURCHELA

dreptul la educație. Cum așa? Păi... dacă tot învăț Alba-Neagra în fața secției de votare, pot să schimb un pic stilul... să învăț o Albă-Neagră politică. Nu trebuie să știu să citesc... pot deosebi trei trandafiri de o săgeată, de ștampilă ce sa mai vorbesc – au aștia destule și nu-și dă nimeni seama dacă fac și eu una pierdută.

„Termin școala și am întins-o dincolo” este una din expresiile folosite cel mai des în cercurile studențești. Toți nemulțumiții vor ca lucrurile să se schimbe, dar nimeni nu face nimic în acest sens. Concluzia – mergeți fraților și votați! În felul acesta, poate, în următorii patru ani nu vom mai fii nevoiți să ieșim în stradă. Am ieșit anul trecut și am ieșit degeaba! Următorii patru ani vrem să învățăm, nu să scandăm.

Pe unii problemele de genul acesta îi lasă reci. Ce griji să am eu când bătrânul e parlamentar cu vechi ștate de plată și mămică-i deputat de „Ciorogârla”? Asta în cazul în care pilele bunicului, fost mahăr la securitate, dau chix. Deci nu e vorba de: o cameră de cămin că îmi cumpără babacii apartament în centru, cu transportul stau binisor (am un „nu fac reclamă” la scară), banii... ha!

Tot ce-i scris aici este valabil pentru „oamenii adevărați” (sună a manea dar asta este), pentru cei care vor să facă o carieră, care au un țel în viață. Doar ei sunt capabili să mai schimbe ceva într-o societate coruptă, în care nepotismul are ultimul cuvânt.

Concluzia? Cam multe concluzii dar... le trageți voi.

Hai la redacție!

Pentru că s-a dat sfoară-n țară, s-au împărțit răvașe prin orașe, pe la colț s-a ciripit... și dacă mai ai idei continuă.

Nu trebuie să ai 90/60/90 (sau dacă ai nu-i nici un bai) și nici nu trebuie să fi idolul suflării feminine (poți doar să pretinzi), ca să ai cele mai faine idei. Dacă te năpădește creația în cele mai interesante și intime locuri, și nu ai ce să faci cu ea, vino pe la noi. Adică, vrem să spunem că nu contează cine ești sau ce studiezi, dacă ai ceva interesant de spus și scris, hai, vino la noi.

Nu am presărat până în redacție firimituri, cum a făcut Grettel, așa că nu ai cum să ajungi la noi, decât dacă îți dezvăluim. (Timișoara, str. Daliei, nr. 1A, etaj 3, sala 417 sau e-mail: redactia_tibiscus@yahoo.com)

Noi nu încercăm să descoperim viața pe Marte și nici nu facem radiografii dentare ca să descoperim cine ești. Noi ne jucăm cu **IDEEA**.

Prinde tupeu și hai să ne jucăm împreună. NOI te așteptăm la adresă, iar TU nu trebuie să vii cu ziarul sub braț sau cu garoafa roșie, VINO pur și simplu.

Deschiderea anului universitar

Deschiderea anului academic la Universitatea „Tibiscus” a avut loc la Casa Tineretului, luni 4 octombrie, în prezența unui număr mare de studenți, elevi și părinți care au umplut sala unde s-a desfășurat acest eveniment.

Cuvântul de deschidere l-a avut Augusta Anca, director general al Universității „Tibiscus”. Scopul acestei universități este „de a forma studenți și oameni europeni”, așa cum a declarat doamna Anca.

După ce a prezentat universitatea, ea a dat cuvântul conducerii: prof. univ. Cornel Haranguș, rector, conf. univ. Mariana Cernicova, prorector și prof. univ. Ionel Funeriu, secretar științific. De asemenea, a adresat un cuvânt de bun-venit ficare decan al facultăților: prof. univ. Doina Dascălu, conf. univ. Adrian Marian, conf. univ. Lucian Luca, conf. univ. dr. Sava Nuț, conf. univ. dr. Dorina Chiș, conf. univ. dr. Rodica Popa și prof. dr. Adrian Cojocariu. S-a mai menționat și faptul că în cadrul acestei universități se fac și cursuri de masterat la anumite profile.

Deși a avut un caracter festiv, deschiderea nu fost plictisitoare.

Printre cei prezenți a fost și prof.univ. Petru Andea, secretarul comisiei de învățământ a Camerei Deputaților, care a vorbit despre armonizarea sistemului academic românesc cu standardele europene.

Cristina Ofelia Sofran, studentă din anul II la Facultatea de Științe Economice, a vorbit despre cum e să fii student la Universitatea „Tibiscus” și ofertele acestei facultăți nu numai în timpul cursurilor, dar și în vacanțe. Un exemplu ar fi relația româno-olandeză care anul acesta împlinește 10 ani de existență.

Festivitatea s-a încheiat cu tradiționalul *Gaudeamus Igitur*, la care toți cei prezenți s-au ridicat și au cântat.

În final, doamna Augusta Anca a lansat o invitație la vernisarea expoziției de pictură naivă a artiștilor din Uzdin, Basarabia, în galeria „Acces”.

Director: AUGUSTA ANCA
Redactor-șef: DANIEL CIUREL
Coordonator „Argonauții”: ADRIAN DINU RACHIERU

„Tibiscus” este o publicație nealinată politic, editată de Facultatea de Jurnalistică a Universității „Tibiscus” din Timișoara. Ea urmărește perfecționarea și evaluarea celor care urmează să devină jurnaliști.

Redacția: Ady Staicu (redactor șef adjunct), Emeric Bleier (secretar general de redacție), Cristina Doru, Andreea Șonel, Alexandra Nicolici, Claudia Jura, Raoul Jurchela, Natalia Schimbator, Lidia Ghiurău, Bogdan Leucuța,

Pre-press: Emeric Bleier
Layout&Logo: LiaR
Tipar: ArtPress

Adresa: Timișoara, str. Daliei, nr. 1A, etaj 3, sala 417
Tel: 0256-202931, int. 121; **Fax:** 0256-202930;
e-mail: redactia_tibiscus@yahoo.com
publicatia@tibiscus.ro

„Nu mă opresc aici...”

■ ANDREEA ȘONEL

— Care a fost startul la Universitatea „Tibiscus”?

Înscrierile din acest an au decurs mai anevoios datorită faptului că Universitatea de Vest din Timișoara a înscris la facultățile corespondente cu ale noastre un număr mult mai mare de studenți cu taxă. Din această cauză, la noi au rămas un număr mai restrâns de studenți. Cu toate acestea, avem mai mulți decât în anii precedenți.

Apoi, condițiile de pregătire a noului an de învățământ au fost grele, pentru că vara noi nu încasăm bani și nu am avut sumele

cum se vor strânge banii, pentru că studenții nu înțeleg că trebuie să respecte repartizarea taxei în cele patru tranșe, pentru că așa vom avea de-a lungul anului asigurată posibilitatea de plată a salariilor și a dotărilor necesare. Unii nici măcar nu cer o amânare a plății din niște motive justificate, dar foarte mulți studenți sunt în situația de a cere plata eșalonată și am acordat foarte ușor această facilitate, tocmai datorită faptului că studenții noștri nu sunt dintre cei bogați și de aceea există o înțelegere destul de bună la asemenea cereri. Dar la cei care vin să ceară reduceri de taxă nu le-am putut răspunde decât în

și am încercat tot timpul, chiar și după crearea Universității „Tibiscus”, să creez o legătură cu această zonă. La început, am organizat o librărie, pentru că orașul rămăsese fără librărie, apoi am preluat și cinematograful de acolo. Cel mai important, am organizat o filială a Facultății de Științe Economice, un Colegiu de Finanțe Contabilitate, care însă și-a încetat activitatea din lipsă de candidați. În afară de aceasta, pe raza orașului Făget, la Jupânești, am cumpărat două gospodării țărănești cu terenul aferent pe care le-am amenajat și unde din când în când organizăm mici activități cu studenții și cu cadrele didactice care doresc să stea câteva zile s-au chiar două săptămâni într-un loc plăcut și care poate le aduce aminte de copilărie sau poate de zilele pe care le petreceau acasă la bunici.

— Ați împlinit de curând o vârstă rotundă, prilej de bilanț, dar și de proiecte...

— Un vechi proverb chinezesc spune că „Om e acela care în viață construiește o casă, crește un copil și sădește un pom”. Din acest punct de vedere, mi-am făcut pe deplin datoria. Am construit două case, am crescut doi copii, iar pomi am sădit mult mai mulți decât era necesar.

În afară de aceasta, am creat o universitate — „Tibiscus”, am creat o fundație de prestigiu — Uniunea Fundația Augusta și o editură, care deja și-a câștigat un bun renume în peisajul editorial

cazurile strict conforme cu Carta Universității și cu regulamentele noastre, și anume la cei care sunt frați sau părinții și copii studenți la noi, am reușit să le facem o reducere mică, pentru că altfel nu ne putem încadra

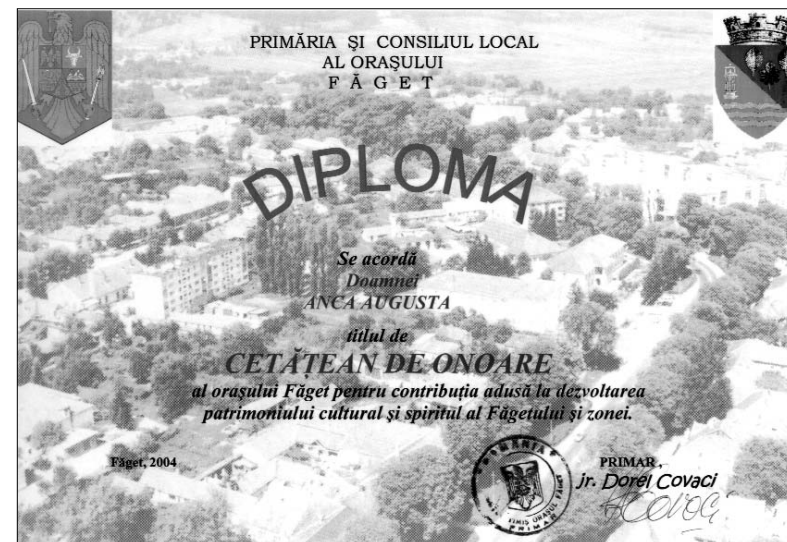
— Cum ați obținut titlul de „Cetățean de onoare al orașului Făget”?

În această vară am avut bucuria de a fi invitată să particip la ruga Făgetului de Sf. Mărie pe care ei o organizează în fiecare an și care este o sărbătoare a orașului. Cu acest prilej consiliul local a hotărât să îmi acorde titlul de „Cetățean de onoare al orașului Făget”.

Este pentru mine o onoare și o bucurie, pentru că țin la orașul Făget foarte mult de la începutul venirii mele în această parte de țară. Este o zonă frumoasă și bogată în tradiții, în oameni și în istorie. De prin anii '70, când am venit din această parte a țării, m-am legat sufletește de acest oraș

românesc.

Toate acestea mă fac să cred că până acum mi-am făcut datoria față de mine

însămi și față de societate.

Dar nu mă opresc aici, mai ales că în gândurile mele stăruie de câțiva ani ideea construirii unui campus universitar de nivel european și încă multe alte lucruri care să răspundă activității obștești pe care o desfășor, de pildă, în rândul organizațiilor de femei.

— V-ați implicat ani de-a rândul în sprijinirea românilor din afara granițelor țării...

— În ultimii ani am participat din partea societății „Astra Română pentru Banat și Porțile de Fier” la congresele dedicate românilor de pretutindenți și cu prioritate românilor care trăiesc în afara granițelor.

De fiecare dată, ne-am prezentat cu expoziții și lansări de carte realizată de editura „Augusta”, cu donații pe care le-am făcut românilor. De aproximativ opt ani participăm la fiecare simpozion organizat în colaborare cu Societatea Literar-Artistică „Tibiscus” din Uzdin, intitulat „Mari personalități ale Banatului”.

„Augusta”.

De asemenea, participăm la Saloanele Naționale de Carte de la Chișinău și, mai nou, de la Cernăuți. În plus, avem relații de colaborare cu Casa de Presă și Editură Libertatea din Pancevo.

În ultimii doi ani, am strâns legăturile și cu românii din Ungaria, a căror prezență la manifestările noastre a fost mai restrânsă până acum, dar cu care sperăm să dezvoltăm legăturile. De altfel, următoarea activitate va avea loc în 19 noiembrie, când, la Centrul de informare și documentare al Auto-governării românești din Ungaria, din orașul Gyula, vom organiza o expoziție de design a studenților de la Universitatea „Tibiscus”, lansări de carte ale editurii „Augusta”, precum și o donație de carte din partea Uniunii Fundația Augusta pentru bibliotecă centrului.

Recent am primit vizita unei delegații a Auto-governării românilor din Gyula,

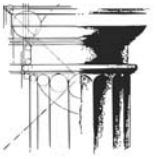
necesare pentru începerea lucrărilor de igienizare mai devreme, deși ne-am străduit să terminăm până la deschiderea anului școlar.

În ceea ce privește bugetul pe anul acesta de abia după trei ședințe de senat știm cum stăm cu planul de venituri și cheltuieli. Doar acum au constat conducerea facultăților care le este situația. Sunt facultăți care se pot susține greu, datorită numărului mai mic de studenți. În urma ședinței de senat, urmează să definitivăm situația financiară a acestui an și să vedem ce ne putem permite pentru investiții și ce vom amâna.

Avem propuneri de la toate facultățile de îmbogățire a dotărilor cu aparatură mai nouă, ne-am dori să facem și un laborator de multimedia, care este foarte costisitor. Față de anii de dinainte de acre-ditare, când reușeam toamna să colectăm sume destul de consistente, acum a trebuit să așteptăm să vedem

Comunicările prezentate la acest simpozion au fost cuprinse în volume, susținute financiar și tipărite de editura

alcătuită din peste 30 de persoane (cadre de conducere și alți reprezentanți ai românilor din Ungaria)

Olandezii atacă din nou

ROMINA MATEI

„Building on differences” s-a dovedit mai ușor de realizat, decât de tradus. Săptămâna Educației Internaționale, s-a desfășurat în perioada 18-22 octombrie 2004. În acest an a fost o ediție aniversară, deoarece s-a împlinit un deceniu de când se derulează proiectul. În tot acest timp, un număr mare de studenți a avut șansa să interacționeze cu diferitele principii și valori promovate de profesorii din Olanda.

Progres constant

În fiecare an, cei din echipa Truvist România, pregătesc și coordonează contactul între facultățile Tibiscus și lectorii olandezi. „Truvist România devine o instituție care marchează pentru mine progresul făcut de țară în ultimii ani” declară Joop F. Haak, președinte al fundației.

Metode interactive

Fie că este vorba de Facultatea de Psihologie, de Jurnalistică, de Limbi Moderne Aplicate, de Design sau de Științe Economice, fiecare dintre aceste facultăți a oferit studenților posibilitatea ca timp de o săptămână să se rupă din cotidian și să privească lucrurile dintr-o altă perspectivă.

Profesorii olandezi au insuflat studenților participanți o mentalitate specifică țărilor europene. Ei au fost învățați, în principal, să-și susțină punctul de vedere, iar contactul cu cei veniți a determinat acestora o largire a sistemului de gândire.

Echipa olandeză a impus un nou mod de organizare în rândul studenților, motivându-i astfel să depună o muncă mult mai bine susținută. Pe parcursul celor cinci zile de predare, toți participanții au fost nevoiți să renunțe la conceptul de curs și să se adapteze unui sistem bazat exclusiv pe interactivitate și învățare prin experimentare. Astfel, în cadrul cursurilor ținute numai în limba engleză, studenții au fost provocați la discuții libere și la argumentarea propriilor idei. Această metodă este folosită în sistemul de predare european, având ca scop consolidarea încrederii de sine, necesară oricărui cetățean.

Din dorința unui contact mai ferm între români și olandezi s-a organizat, joi, 20 octombrie, un meci de fotbal.

Facultatea de Jurnalistică

Stijn Filippus Postema, este jurnalist/copywriter independent la diverse reviste din Olanda. A absolvit Școala de Jurnalistică (CHE Ede) în anul 2000, la specializarea

„A fost grozav să pot lucra aici din nou. Studenții sunt mult mai interesați de ceea ce se întâmplă în jurul lor. Engleza lor devine din ce în ce mai bună, dar atitudinea rămâne la fel. Studenții scriu din ce în ce mai bine.”

Stijn Postema

Televiziune și Internet. Programul de studiu a fost redactarea unui ziar în limba engleză. Cu o echipă formată din 16 studenți s-a creat ziarul „Zoom” în mai puțin de o săptămână.

tămână. Finalitatea programului a fost obișnuirea viitorilor jurnaliști cu munca în redacție și cu responsabilitățile asumate ca redactor.

August Pieter Johan (Guus) Valk, MA este reporter și redactor la NRC Handelsblad, specializat în educație și politică.

Heleen (Ilse) van Heusden este MA, reporter și redactor la BN/De Stern. A studiat Limba și literatura olandeză, între 1997-2002, și un Program Adițional de Jurnalistică la Universitatea din Groningen, Olanda. La cursul „Tehnici de interviu” predat de cei doi, studenții au fost inițiați în abilități necesare pentru profesia pe care și-au ales-o. Fiecare cursant a realizat un interviu cu un student

străin și un *vox-pop*, referitor la părerea timișorenilor despre aderarea României în U.E.

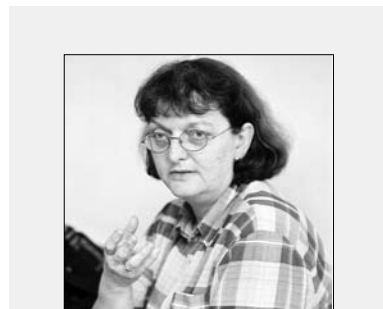
„Studenții români sunt mult mai dornici să învețe decât în trecut. În ceea ce privește jurnalistică, modul de comportare al studenților este mai profesionist.”

Jaap Cordia

Jaap Cordia a studiat Dreptul la Universitatea din Utrecht, Olanda. Din anul 1976 lucrează ca și jurnalist la „Nederlands Dagblad”. Din 1986 lucrează de asemenea ca lector la Facultatea de Jurnalistică și Comunicare din Ede, Olanda. Subiectul cursului de anul acesta a fost „Libertatea presei și articolul 10 al Convenției Europene a Drepturilor Omului”. Cursanții au avut ocazia să afle ce însemnătate are aceasta pentru jurnaliștii și politicienii români.

Facultatea de Psihologie

Erry Pieters Korteweg, M.D. este psihiatru și psihoterapeut, precum și director medical al instituției naționale de sănătate mintală „Eleos”. A urmat cursuri de medicină la Universitatea Erasmus din Rotterdam și de psihiatrie la

„Studentul trebuie să fie stimulat și trebuie să gândească pentru el! Ceremonia de închidere a fost un adevărat exemplu, studenții sunt mai încrezători în ei și nu se mai tem să-și susțină punctul de vedere. Sunt mult mai liberi în exprimare.”

Erry Pieters Korteweg

„Sunt foarte impresionat de reacția pozitivă a profesorilor români față de psihologie. Ei sunt foarte receptivi și în ceea ce privește partea practică. Cred că studenții sunt mai critici, ei sunt pregătiți să pună din ce în ce mai multe întrebări.”

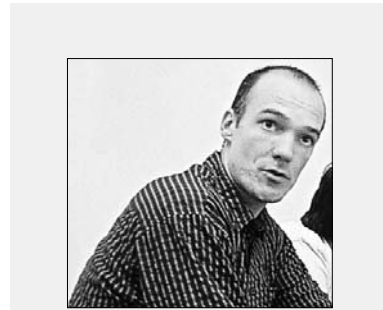
Steve Adeney

Dijkzigt, Spitalul Universitar din Rotterdam, Olanda.

Steve Adeney este BA, terapeut de familie și relații de cuplu în cadrul unei instituții de sănătate mentală care tratează pacienți externi. Este licențiat în Studii Sociale la Universitatea Hull din Anglia și a urmat cursuri de pregătire în domeniul psihiatric și asistență socială în Olanda.

Leo Zoutewelle, psiholog, lucrează la un institut de boli mintale. A studiat psihologia clinică și a sănătății la Universitatea RIJKS din Leiden din 1994 până în 1999. Este de asemenea pregătit în Terapia Interpersonală a Depresiei.

La cursurile de psihologie

„Mi-a făcut plăcere să pot participa la acest proiect și sper că am putut să transmit studenților câte puțin din cunoștințele pe care le am. Studenții ar trebui să devină mai deschiși. Organizarea întregului proiect a devenit mai orizontală.”

Leo Zoutewelle

s-au discutat teorii de comunicare și s-au pus în practică tehnici de bază ale comunicării, metode care stau la baza conversației psihoterapeutice. Modul de predare a fost interactiv, cu un accent deosebit pe învățarea prin experimentare.

Facultatea de Limbi Moderne Aplicate

„A mers! Pentru că am citit multe anecdote amuzante, iar elevii au fost grozavi! Grupul meu din acest an a fost mai distractiv. Acum am și eu mai multă experiență.”

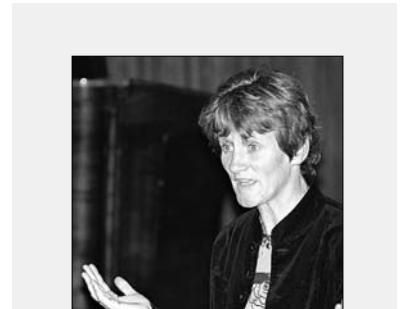
Sergej Visser

Sergej Visser lucrează de șapte ani ca profesor la Gimnaziul „Griffland College” din Soest. A studiat Lingvistica și Literatura Engleză la Universitatea Leiden, între 1991-1997, specializat în poetică, retorică, dezbateri și fonetică.

„Poezia postbelică engleză: lectura, înțelegerea, utilizarea acesteia” a fost cursul predat de Sergei Visser. S-au discutat o serie de poezii englezești din perioada postbelică, iar cursanții au învățat nu numai cum să citească poezia, dar și despre cele trei nivele de înțeles prin care poeziile își transmit mesajul.

E.H. (Lieske) Hulscher, lector și supervisor la CHE-Transfer, a lucrat la Universitatea Profesională Utrecht, Departamentul Afaceri, între 1984-1991.

Obiectivele stabilite în timpul cursului „Transculturalitatea. Competențe în

„Pentru mine a fost o săptămână minunată. A fost o experiență mutuală. Am învățat multe lucruri împreună. Studenții români au o părere proastă despre ei înșiși, dar acest lucru începe să se schimbe.”

Liske Hulscher

domeniu” au fost: motivarea studentului de a învăța din alte culturi și de a înregistra progrese în identificarea necesităților personale de studiu.

De 10 ani împreună

■ Facultatea de Design

Thea Fonteyn este artist plastic și designer de costume. A studiat Design Textil între 1975 și 1977 și Design între 1969 și 1973 la Academia Regală de Arte, Haga.

„A fost un proces interesant, chiar mai mult decât mă așteptam. În design este normal să existe un proces creativ, diferența sesizată în decursul anilor este una așteptată.”

Thea Fonteyn

În cursul „Culori subiective în design”, povestea creației pământului a fost utilizată ca și paralelă pentru creativitatea proprie. S-a pornit de la un exercițiu de imagine, în care subiectul era cel al Genezei. S-a trecut de la Haos spre Universul creat, de la întuneric spre lumină.

Obiectivul cursului a fost realizarea unei expoziții având ca temă „Alegerea culorilor subiective”.

„Rezultatul experimentului a fost aplicarea culorii intime cu corpul. O trecere din body-painting spre a doua piele — îmbrăcămintea. Nu a fost o

temă de creație vestimentară, ci un exercițiu de folosire a culorii.” a spus d-na lector Mihaela Marian.

■ Facultatea de Științe Economice

Joop F. Haak este președinte al Fundației Truvist Enterprising și membru al Grupului de Suport Managerial din cadrul aceleiași organizații.

„Există speranță pentru românii Studenții sunt mult mai deschiși spre nou.”

Joop F. Haak, președinte al Fundației Truvist Enterprising

După terminarea studiilor în Fizică Teoretică, la Universitatea de Stat din Utrecht, Olanda, în 1974, a făcut cercetare științifică și a predat la Universitatea de Stat din Groningen.

În cursul d-lui Joop F. Haak „TRUst, VISION and STEwardship — Încredere, Viziune, Administrare. O nouă explorare” participanții au învățat, printre altele, să conducă relațiile în care ei furnizează servicii, pentru satisfacția clientului.

Jan Lok este profesor de

„Am învățat multe în această săptămână. Este o schimbare care chiar începe să funcționeze. Oamenii îndrăznesc să își asume responsabilitatea.”

Jan Lok

management, resurse umane și economie la Universitatea Creștină din Ede, Olanda. A absolvit Geografie Umană la Universitatea din Groningen în 1984 și Științe Economice (examen național) în 1986.

Liana Ruța, asistent de proiect de la Truvist Timișoara punctează: „După 10 ani de colaborare, devine tot mai evident că ceea ce a început ca și aport de informație din partea olandeză către români, a devenit mai degrabă un schimb cultural. Aceasta nu ar însemna că lectorii Truvist nu mai pot aduce nici o informație profesională inedită, ci că teoriile mai vechi și mai noi din

■ LIVIU URSU

Cursul „Tehnici de interviu” susținut de către jurnaliștii olandezi Guus Valk și Ilse Van Heudsen, a constatat în prezentarea unor imagini cu interviuri făcute de profesioniști consacrați și în discuții vizând tipurile de întrebări care trebuie puse.

La terminarea cursului, cei doi ziariști au acordat un interviu.

– L.U.: De ce ați ales această profesie?

– G.V.: De tânăr mi-am dorit să ajung jurnalist, pentru că îmi place să scriu, în special știri și îmi place să fiu în contact cu oamenii.

– I.V.H.: Pur și simplu s-a întâmplat să fie această profesie fiindcă îmi place să scriu și să citesc.

– L.U.: Ce satisfacții și dezavantaje ați avut până acum în meserie?

– G.V.: Cea mai mare satisfacție a mea este să văd că articolele mele sunt mai bune decât ale altor ziariști. Mi-ar plăcea să lucrez într-o universitate ca cercetător, deoarece ca jurnalist nu am suficient timp pentru a cerceta mai bine lucrurile care se întâmplă în lume.

– I.V.H.: Despre satisfacții: îmi place să-mi văd numele în ziar, că pozele și articolele mele sunt reușite. Este un

domeniile studiate aici își pot găsi drum spre cei care le absorb și pe alte căi. Ceea ce rămâne prețios de oferit studenților români este deschiderea de a lucra unii cu alții, practica, interactivitatea și o abordare diferită a profesiei. Pentru toate acestea pot sta mărturie lectorii olandezi care aleg să continue acest proiect pentru a șaptea oară consecutiv, dar și cei care vin pentru prima oară. Toți au încredere în studentul român și pot remarca ambiția și dorința lui de a crește, dincolo de neajunsurile cu care se confruntă. Deja, parte din obiectivele Truvist se materializează: «încrederea» și «viziunea» care se pot remarca la studenți.

În decursul anilor, proiectul a cunoscut atât deschidere cât și opacitate la unele facultăți, totuși, aprecierea predomină. Pe aceasta ne și bazăm atunci când continuăm.

Atâta timp cât va continua sub forma lui actuală, va deveni chiar mai mult un proiect al studenților. Anul acesta, ei, beneficiarii, au tras concluzii

dezavantaj să iei interviu unor persoane care au fost victime ale unor calamități naturale, accidente, deoarece este greu să le faci să-ți spună ce s-a întâmplat.

– L.U.: Cât de greu a fost să obțineți o slujbă în domeniu?

– G.V.: Nu mi-a fost greu să obțin o slujbă, deoarece în timpul facultății am lucrat la radio și am făcut practică 3 luni la ziarul care la lucrez acum. Mai greu este să fii tot timpul original, să încerci să fii cel mai bun jurnalist. Există multă presiune atât din redacție cât și din afară.

– I.V.H.: La 2 luni după ce am absolvit, am trimis două cereri de angajare la ziare, iar una dintre ele mi-a fost acceptată.

– L.U.: Ce elemente fac ca un interviu să fie reușit?

– G.V.: Trebuie să cunoști bine persoana pe care vrei să o interviezi, întrebările să fie pertinente și să știi să fii insistent sau agresiv dacă este

nevoie.

– I.V.H.: Atmosfera, locul în care se desfășoară interviul și capacitatea de a-l asculta bine pe cel interviuat.

– L.U.: Ce diferențe credeți că sunt între presa estică și vestică europeană?

– G.V.: Diferențe există în ceea ce privește libertatea de expresie. S-a discutat și în Parlamentul European despre această problemă, care este un obstacol pentru integrarea României în UE.

– I.V.H.: În Olanda libertatea de expresie este respectată.

– L.U.: Ați făcut compromisuri?

– G.V.: Da, am făcut, un avocat m-a ajutat cu un dosar cu condiția să-i păstrez anonimul.

– I.V.H.: Am luat interviu unui preot care s-a certat cu un coleg. A doua zi a regretat ceea ce mi-a spus și m-a rugat să nu mai public articolul.

ile la festivitatea de închidere și e un semn bun, pentru că am vrea ca tot ei să se implice în faza de pregătire.”

Mariana Cernicova, prorectorul Universității „Tibiscus”, conchide: „Experiența a zece ani de cooperare între Universitatea «Tibiscus» și fundația olandeză «Truvist» înseamnă enorm pentru o instituție care numără doar cu puțini ani mai mult de existență. Practic, «Truvist» este cel mai vechi și cel mai constant partener al nostru, în cadrul unui proiect superb, de a crea punți de înțelegere, prin educație, dincolo de barierele geografice

sau culturale. «Săptămâna educațională» din acest an a fost una deosebit de reușită, prin participarea semnificativă a studenților la cursurile oferite de experții olandezi în domeniile științelor economice, psihologiei, designului, jurnalisticii. Este încurajator să vezi cum, din generozitatea voluntarilor olandezi, din ospitalitatea românească și din întâlnirea într-un proiect comun se conturează șansa europeană a studenților noștri. Fără îndoială, acesta este genul de proiect pe care merită să-l încurajăm și să-i dorim viață lungă și multe succese.

COGITO

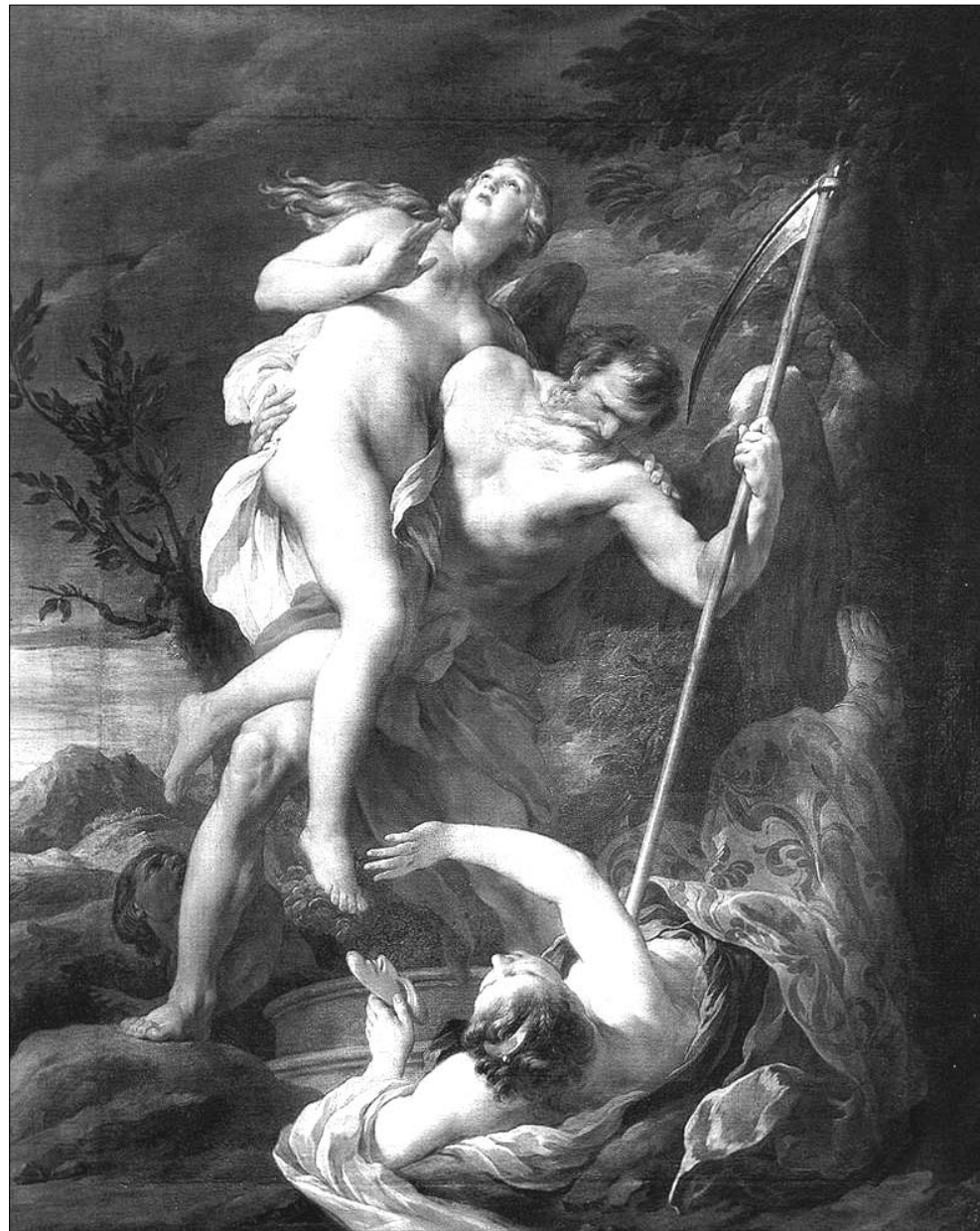

■ CORNEL HARANGUȘ

Această triadă socrato-platonică — adevărul, binele, frumosul — a jucat un rol imens în constituirea și evoluția culturii europene, un rol nu întotdeauna vizibil, înțeles și explicat. S-a observat cândva cu justețe că în cultura antică greacă aceste trei valori erau în strânsă unitate, asigurându-i organicitatea, și că în epoca modernă valorile în discuție s-au separat, determinând sau exprimând doar, prin această separare, starea de criză a culturii occidentale. Și într-adevăr, se pare că așa s-a întâmplat. Astăzi însă putem privi la fenomenul sesizat dintr-un unghi din care perspectiva asupra lui să se înnoiască sau cel puțin să se nuanțeze. Acest unghi nou de vedere poate fi asigurat de prisma raportului dintre justificare și explicație, despre care am mai scris în altă parte.

Pentru început putem pleca de la determinațiile pragmatice fundamentale ale acestor valori sau de la rolul pragmatic pe care le-au jucat și îl mai joacă în structura funcțională a culturii, la scară istorică. Astfel, Adevărul poate fi considerat a avea rolul de scop al cunoașterii, Binele — de scop al acțiunii morale, juridice și religioase, Frumosul — de obiectiv al expansiunii hedonice a Ego-ului. În cadrul triadei și potrivit cu determinațiile enunțate, putem observa că adevărul ca scop angajează explicația, binele — justificarea, iar frumosul — motivarea sensibilă a acțiunilor noastre. Dintre aceste valori singur binele este conservator, cere justificarea acțiunilor noastre și le justifică atunci când ele corespund conceptului de bine

Adevărul, Binele, Frumosul

François Lemoyne, *Timpul salvând Adevărul de Falsitate și Invidie*, 1737

admis. Cerul platonice al justificării păstrează același tablou atunci când binele — definit moral, juridic sau religios — rămâne același.

Adevărul, în schimb, nu este conservator. Însăși sintagma „căutarea adevărului” ne arată că acesta are condiția de realitate spirituală precară și insta-

bilă, de apariție și dispariție neconținută. Adevărul nu trebuie justificat, el trebuie arătat sau explicat. Ideea adevărului a declanșat în filosofie și în cultură căutarea numită ontologie, căutarea Ființei ca adevăr descriptiv sau explicativ. Adevărul este o valoare non-conservativă și împreună cu frumosul a fost cauza spirituală a emancipărilor culturale care au survenit de-a lungul istoriei europene. Criza culturii europene s-a declanșat nu datorită separației celor trei valori ci datorită subminării binelui de către adevăr și frumos. Ultimele două pot invoca explicația împotriva justificării, adevărul sprijinind explicația pe care o prezintă pe descrierea „exactă” a realității, iar frumosul pe descrierea motivației care angajează simțurile sau pasiunile. Instrumentul acestor subminări nu putea fi altul decât sofistica sau retorica. Răsturnarea moralei religioase, emanciparea sau emancipările tipice erei burgheze, chiar emanciparea sexuală, mai recentă, sunt opera sofisticii în sens larg. Iar aceasta, prin retorica specifică, a proclamat ca inconsistență orice fel de justificare, morală, juridică sau religioasă, aducând ca argument aparența adevărului sau valabilitatea motivației subiective, a temeiului subiectiv.

Cultura europeană a mers în această direcție, a emancipărilor de anvergură diferită. Individul poate fi prins în diverse momente ale culturii. Soren Kierkegaard credea că acesta începe cu un stadiu estetic al manifestărilor, continuă cu cel etic și termină cu cel religios. Adică, individul ar înainta, în cheia noastră vorbind, spre partea conservatoare a culturii, s-ar angaja în final în procedurile justificatorii, după o fază hedonică. Ar fi greu de generalizat un asemenea model. Mulți indivizi o iau pe o cale inversă, de la justificare spre subminarea ei, ca urmare a influenței culturii științifice sau estetice.

Primul birou român de presă a luat ființă la Cluj

■ ILIE RAD

Puțină lume știe că, la Cluj, s-a constituit și a funcționat efectiv primul birou de presă din spațiul românesc, organizat cu prilejul procesului memorandiștilor, din mai 1894 (informație pe care ne-a furnizat-o profesorul bucureștean Marian Petcu). Cum se cunoaște, în primăvara anului 1894, are loc la Cluj, în clădirea care găzduiește acum Muzeul Etnografic al Transilvaniei, procesul politic intentat de către guvernul maghiar „memorandiștilor”, proces în urma căruia 14 membri ai Comitetului Central al Partidului Național Român (printre care și fruntașii dr. Ioan Rațiu — cel care a rostit atunci vorbele devenite celebre: „Existența unui popor nu se dis-

cută, ci se afirmă” - și dr. Vasile Lucaciu) sînt condamnați la închisoare.

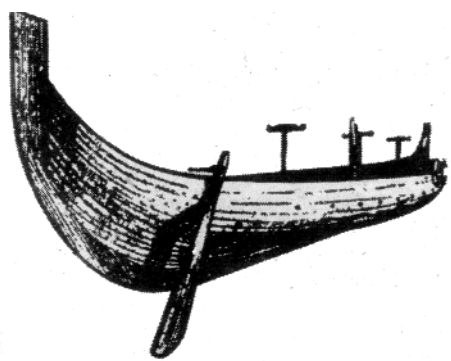
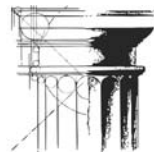
Din amintirile lui Valeriu Braniște (*Amintiri din închisoare. Însemnări contemporane și autobiografice*. Selecție, notă asupra ediției și tabel cronologic de Liviu Petreanu, Editura Tritonic, București, 2002, p. 127), rezultă că dr. Cornel Daiconovici, la sugestia lui Onoriu Tilea, care era ginerele lui Ioan Rațiu, elaborează „un plan detaliat pentru organizarea biroului de presă”. Daiconovici voia chiar să scoată „un monitor separat al procesului, ce avea să se tipărească zi de zi la Cluj, trimițându-se abonaților tuturor ziarelor noastre, voia să aboneze un fir telegrafic pe vreo câteva ore la zi, pentru informarea repede și corectă a străinătății, proiectase mai multe secții pentru presa scrisă din Regat, pentru cea germană și cea

Cluj: Monumentul Memorandiștilor

maghiară. Făcuse propunerile concrete, având în vedere și oamenii, pe care să-i încredințeze cu conducerea diferitelor lucrări. Voia să angajeze stenografi profesionali maghiari și

români. Era un elaborat de tot modern” (Braniște, op. cit. p. 127). Biroul de presă a fost amplasat la un etaj al Hotelului Biassini, de pe actuala stradă Avram Iancu, nr. 20, hotel devenit celebru pentru că aici au poposit poetul maghiar Petöfi Șandor, în octombrie 1842, dar și Nicolae Bălcescu și George Bariț, cu prilejul evenimentelor revoluționare de la 1848. Director al biroului de presă a fost proclamat dr. Vasile Lucaciu, adjunct fiindu-i Septimiu Albini, așadar doi acuzați în proces. Dar biroul era efectiv condus de către Elie Dăianu și Valeriu Braniște. Nu discutăm acum despre importanța biroului de presă în timpul procesului memorandiștilor (cei interesați pot consulta amintirile lui Valeriu Braniște) despre prioritatea acestei idei, care a aparținut, iată, Clujului!

ARGONAUTII

Nr. 5 (51) • Supliment cultural • Coordonator: Adrian Dinu Rachieru

Cultura și televiziunea — o abordare din perspectivă practică

De-a lungul ultimilor ani au existat numeroase luări de poziție în legătură cu prezența culturii în programele de televiziune. S-a remarcat, pe diverse tonuri, o scădere per ansamblu a calității acestora, consemnându-se, totuși, și câteva fericite excepții. Ar rezulta, ca opinie generală, dorința de a vedea o prezență mai puternică a culturii în spațiul audio-vizualului. Și cum ar putea fi altfel, câți și-ar permite să susțină contrariul?

Cele mai multe din intervențiile amintite au fost făcute din exteriorul sistemului, din perspectiva celui care privește la televizor, din perspectiva unui beneficiar.

Vă propun, în continuare, o abordare din interiorul sistemului, sperând ca în felul acesta să fie puși în evidență câțiva dintre factorii care influențează deciziile ce privesc jurnalismul cultural de televiziune. Nu este o încercare de a justifica, ci de a înțelege o stare de fapt, condiție necesară pentru modificarea ei într-o direcție sau alta.

Observațiile de mai jos nu sunt neapărat cu totul noi, dorința mea a fost să le sistematizez pentru a oferi o imagine cât mai aproape de realitate.

I. Sistemul

Pe piața românească a televiziunilor, în momentul de față, există o concurență foarte mare: peste 20 de canale centrale (generaliste sau tematice), 4 posturi regionale, zeci de televiziuni locale și peste 15 canale străine care sunt traduse în limba română. Oferta este foarte mare. Cu toate acestea, sunt momente când nu ai ce să urmărești.

Pe lângă televiziunea publică, există televiziuni private, al căror scop este să aducă profit. Ele dau tonul pieței, ele sunt cele care instituie (pseudo) criteriile valorice.

Programele culturale au o audiență foarte mică și, prin urmare, nu atrag publicitate, nu aduc bani. Din punct de vedere comercial ele nu sunt atractive. Patronii se orientează spre programele de succes.

Există o teorie care susține că programele proaste au audiență deoarece spectatorilor nu li se oferă o alternativă de calitate. Afirmatia este valabilă între anumite limite; ea implică și factorul timp, având în vedere obișnuințele actuale ale publicului. Ar trebui elaborată o strategie pe câțiva ani, strategie

care să fie susținută financiar. Dar bani, de unde? Altfel, discuția rămâne utopică, pentru că patronii nu au nici un interes să riște. Reacția lor poate fi rezumată astfel: pe banii mei fac ce vreau.

Un posibil contra argument: există un interes public de care trebuie să se țină seama, chiar dacă publicul nu pare să observe acest lucru. Așa cum și alte activități lucrative sunt reglementate de autorități, și această afacere poate și trebuie reglementată între anumite limite. CNA-ul este/ar putea fi un fel de Protecție a Consumatorilor.

Privind realist, este foarte greu să ai o audiență mare la o emisiune culturală, atunci când piața promovează drept favoare emisiuni de un nivel foarte scăzut, chiar anticulturale, în care se înconjoară de prestigiul televiziunii oameni sărmani cu duhul, comportamente suburbane sau prostul gust. Pe de alta parte, o emisiune culturală nu are cum să atingă audiența unei, să zicem, partide de fotbal.

Producerea programelor bune de televiziune, indiferent dacă sunt culturale sau nu, costă mult. Este o dificultate suplimentară pentru programele culturale, care nu aduc bani. Problema se enunță simplu: cine suportă cheltuielile? Există un anumit dezinteres al firmelor sau al diverselor instituții pentru susținerea programelor culturale. Ex.: emisiunea „Parte de carte”, realizată de Cristian Tabără, este sponsorizată de o firmă de medicamente, iar nu de asociația editorilor din România.

Când existau doar 2-3 canale de televiziune într-o țară, calitatea programelor era mai ridicată și publicul trebuia să se ridice la nivelul acestora. Situația s-a schimbat fundamental în întreaga Europă în anii '80, odată cu apariția televiziunilor difuzate prin satelit și apariția unei concurențe foarte puternice. Acum, televiziunile, aflate în competiție pentru audiență, își coboară programele la nivelul cultural și de înțelegere al majorității telespectatorilor.

Precaritatea intelectuală a multor persoane scoase pe sticla de televiziuni

Jurnalismul cultural în actualitate

Cea de-a III-a ediție anuală a simpozionului național de jurnalism, dedicat împlinirii a 110 ani de la înființarea (în 1894, la Cluj) a primului birou de presă din spațiul românesc

21-22 octombrie 2004 • Cluj-Napoca

și transformate în VIP-uri constituie un alt factor al peisajului mediatic de la noi. Există o alianță nefericită între televiziunile comerciale și presa comercială: televiziunea oferă „vedete”, iar ziarele și revistele trăiesc și de pe urma lor, promovându-le. Dacă nu știi cine cu cine se căsătorește sau cine divorțează, înseamnă că nu ești informat. Adevăratele valori au trecut în umbră sau trăiesc într-un deplin anonim. S-au creat

interese și curiozități noi, irelevante.

II. Programele

Să nu ezităm să ne punem câteva întrebări: de ce dorim emisiuni culturale la tv? Este adevărat, cultura adevărată nu se face la tv, dar incultura/subcultura da.

Cui se adresează emisiunile culturale, intelectualilor, tinerilor în formare, marii mase?

Ce fel de cultură? Înaltă, de promovare (didactică) sau de masă?

În ce măsură sunt luate în calcul și noile forme culturale aparținând culturii media): videoclipurile muzicale, spoturile publicitare etc.

Marketingul cultural

Publicul trebuie câștigat, ar trebui să vorbim despre un marketing cultural, de o cercetare a pieței, ceea ce nu înseamnă însă realizarea de compromisuri.

Emisiunile culturale sunt și ele o marfă, pe care trebuie să știi să o vinzi. Trebuie să fie interesante, atractive, accesibile - dacă se dorește o audiență bună. Ușor de zis, dar cum? Iată două posibile răspunsuri.

Trebuie să se țină seama de caracteristicile mediului de comunicare și să se realizeze o adecvare la acesta. Ceea ce merge foarte bine la o conferință, la un curs, la o discuție purtată într-o cafea sau într-un cadru privat, nu se potrivește neapărat într-o emisiune de televiziune.

Ideile noi, formule ingenioase care să se adecveze momentului sau publicului țintă, vor avea succes. Iată un

exemplu oferit de seria intitulată *Symfolies*. Pentru a face cunoscute copiilor piese muzicale clasice, acestea au fost „ilustrate” cu desene animate, inversându-se raportul obișnuit: de data aceasta nu muzica ilustrează o acțiune, ci o narațiune susține partea muzicală, făcând-o mai atractivă.

IV. Realizatorii

Oamenii de cultură valoroși sunt, de multe ori, slabi realizatori sau moderatori de emisiuni. Televiziunea este o meserie ce trebuie învățată. Nu este suficient să te pui în fotoliu și să vorbești cu interlocutor.

Nu există forme de pregătire în domeniu, profesionalizarea se face mai mult sau mai puțin întâmplător, la locul de muncă. În aceste condiții, performanța este mai greu de obținut.

Cultura înseamnă truda îndelungată, televiziunea înseamnă și ea truda continuă. Câți dintre tineri sunt dispuși să riște? Mulți doresc un succes rapid și sigur. Televiziunile comerciale îi încurajează în această direcție.

Concluzii

Nu sunt posibile mult mai multe emisiuni de cultură. Nu este cerere în situația actuală a societății românești. Ce se poate face?

Se poate crește gradul de atractivitate și calitatea celor existente. Se poate induce un ton cultural în toate emisiunile, plecând de la distincția dintre cultură explicită și cea implicită, reprezentată prin atmosfera, tonul general, calitatea imaginii, a decorurilor, a graficii electronice etc.

Se poate promova respectul pentru adevăratele valori. Este vorba de a susține continuu prestigiul culturii, pentru că „televiziunea preia unele din funcțiile îndeplinite anterior de mituri și ritualuri (și anume, integrarea indivizilor în ordinea socială, consacrarea valorilor dominante, oferta de modele de gândire, comportament etc.). Douglas Kellner, *Cultura media*, p.282.

Cred că problema cea mai mare nu este atât numărul redus al emisiunilor culturale, cât prezența emisiunilor anti-culturale, care disprețuiesc orice formă de cultură, creând o nefericită, dar comodă, confuzie.

LUCIAN IONICĂ

ACULTURAȚIA — o modă în televiziunile românești...

Dacă am fi pesimiști, ca Herbert Marcuse, am spune că televiziunea creează și satisface false nevoi spirituale, aplatizează opinii și gusturi artistice, produce deci efecte sociale controlabile de către specialiști și — uneori — innesisabile de către publicul neavizat. La ce este „bun” atunci publicul? El este consumatorul, într-o societate de consum din ce în ce mai mult internaționalizată, mondializată, cu tendințe de egalizare. Dar o egalizare care nu merge esențial către economic, ar fi și imposibil acum — dimpotrivă — putem vedea că diferențele economice între state cresc — ci o egalizare ce duce spre generalizarea unor nevoi spirituale, spre satisfacerea lor prin modele valabile peste tot, prin impunerea de mode care să dea senzația de participare la viața lumii și celor care mâncând o dată pe zi (și nu din motive de cură de slăbire!) cred că înțeleg politicile și meritul lumii, în fața televizorului.

La această posibilă și intens folosită întâlnire a culturilor prin care unii se dezadaptează schimbând locul, mediul geografic, profesional sau social și acceptă atunci un nou tip de cultură, găsim fenomenul de aculturație.

Numai că astăzi, când undele și sateliții au micșorat lumea și au desacralizat zeei, conducătorii, religiile și principiile, astăzi aculturația nu mai impune plecarea fizică dintr-un loc, nu mai impune renunțarea conștiință la propria cultură, la civilizația originară a persoanei, ci se folosește de câștigurile tehnologiei — de radio, jurnal, carte, disc, CD, casetă, internet și mai ales televizor. De ce mai ales, pentru că televiziunea se adresează concomitent văzului, auzului, dă o puternică senzație de participare la evenimentul urmărit, dă sentimentul de comunicare la care participi în papuci, comod, fără să te mai pregătești pentru o comuniune reală, la fața locului, directă, cu ștaif, în care te

verifici înainte de a te exprima și unde ești — prin simpla prezență — invitat să te exprimi. Așa, singur sau cu familia în fața ecranului poți spune orice, oricum sau — și mai bine — poți să taci comod și să accepți, să iei de bun, tot ce îți se oferă. Iar pentru diriguitorii de programe de televiziune, niciodată rupte de programele sociale, politice, economice, culturale etc., devine ușor să influențeze, să „conducă spre mai bine”, să manipuleze publicul obosit de muncă și dornic de a cunoaște și altceva decât a învățat la școală.

Tendința sau tentația de a respinge, sau măcar de a se detașa de tradițional, de nativ și național, puternică în secolul al 19-lea la protipendade, a devenit la mijlocul secolului trecut și se păstrează încă, o caracteristică a plebei, luată nepeiorativ, în sensul de mulțime, de masă, poate cu ceva mai puțină educație, dar în orice caz cu acces la tehnologii și folosirea lor. Este exact momentul în care televiziunea a început să se dezvolte și să înlocuiască nevoia de cultură prin culturalizare, nevoia de discuție prin urmărirea de *talk-show*, nevoia de agora prin comoditatea *living-room*-ului. Fenomenul nu l-am inventat noi, românii, nici nu cred să-l fi „inventat” cineva, dar sunt sigur că l-au descoperit politicienii, analiștii, sociologii și au început să-l folosească din plin.

Cred că la ora actuală aculturația nu mai este o stare căutată sau acceptată de o persoană sau comunitate insertată într-o cultură nouă, ci este mai ales un fenomen creat, dirijat de specialiști pentru a generaliza sisteme educaționale, culturale, de civilizație, lingvistice, politice și chiar religioase.

În ceea ce ne privește, cu efecte mici la începuturi și din ce în ce mai mari ulterior, românii rămânând pe loc, la noi acasă, chiar înainte de descoperirea televiziunii, am mai trecut prin mode care nu erau departe de renunțarea

parțială sau totală la propria cultură în favoarea altora: slavă, polonă, germană, germană, maghiară, turcă, greacă, franceză, rusă și mai de curând anglo-saxonă. Și asta chiar în condițiile în care intelectualii conștienți de pericolul mimetismului cultural au atras mereu atenția asupra adevăratei valori internaționale: suma culturilor naționale, multiculturalitatea etnică.

Se acreditează ideea că televiziunea dă publicului ceea ce dorește el — că nu face decât să răspundă unor nevoi impuse de public, că acest lucru se întâmplă din cauza concurenței între televiziuni, a nevoii de audiență care se transformă în vânzare de spații publicitare. Acesta ar fi motivul scăderii nivelului cultural, civilizator al programelor de televiziune. Inexact. Este doar unul dintre motive și bineînțeles că orice adevăr parțial este mai rău decât o minciună. O televiziune condusă de audiență merge sigur spre banalizare, omogenizare, exigență minimă, renunțare la artă, știință, cultură în programele sale. Iar în timp, va pierde chiar și audiența pentru care s-a bătut atât. Pericolul cel mai mare este, sunt sigur că l-ați identificat — omogenizarea. Este o formă perfidă a aculturației, pentru că se omogenizează prin acceptarea aceluiși model, unic sau a unor puține modele. Și se mai petrece ceva: se încearcă a se ascunde fenomenul prin confuzia lingvistic posibilă între modă și model. Se ascunde modelul cu nevoia de modă, înțeleasă și drept curent. Așa, unele structuri puternice, internaționale, de televiziune își vând moda unor formate de emisiuni, aceleași care se pot urmări la toate televiziunile din lume, de pe mai toate continentele, moda unor programe, scheme de difuzare, ba chiar și a unor exprimări lingvistice pornind de la un anumit ritm al vorbirii și un anumit tip de accentuare a cuvintelor, de folosire a unor neologisme provenite

numai dintr-un anume grup lingvistic! Iar în spate ce se ascunde? Căutând, în spate găsim modelul. Astăzi, mai ales cel american, mai puțin european sau sudamerican pentru că la urma urmei forța economică a Statelor Unite și puternica industrie cinematografică și de televiziune au impus modelul made in USA. Nu cred că este de condamnat tendința americană de a-și vinde producțiile și, implicit, de a face export de sistem. Sistemul democratic american nu este de lăsat deoparte, dimpotrivă. Dar aici este vorba mai ales de cultură, este cu totul altceva.

Este reală tendința pieței de televiziune de a cumpăra, de a imita, de a folosi ceea ce este la modă (cu beneficiul modelului ascuns), de a cumpăra ieftin și de a vinde scump (cu publicitatea îndusă). Și uite așa nu mai producem piese de teatru ci sitcom-uri, cumpărăm telenovele, cumpărăm filme de aventuri, thriller-uri, emisiuni umoristice nu de puține ori vulgare (iar când imităm, accentuăm chiar tendința spre vulgaitate), în fine vedem în toată Europa dar și la noi, Surprize, Iertări, Rulete, Miliardari, teleshopping, Tineri neliniștiți, mutanți, headlines și chiar ... totul despre sex!

Ce se află în spate? Păi după cum vă spuneam: modelul de viață... al unui popor, sau al altora care îl mimează, sau al nostru care de asemenea, deocamdată, mimăm. Mimăm Leana și Costel? Mimăm Monica? Mimăm De 3 x ferneie? Mimăm Din dragoste? Mimăm Focus! Mimăm Observator! Mimăm Știri (news)! Și, din păcate sau din model, mimăm și Jurnal!

Citesc în DEX: aculturația reprezintă preluarea de către o comunitate a elementelor de cultură materială și spirituală sau a întregii culturi a altei comunități aflate pe o treaptă superioară de dezvoltare. Dar dacă nu este așa?

MIHAI MIRON (București)

PRESA DIN ROMÂNIA: TRANZIȚIE SAU SCHIMBARE?

Schimbările politice din Europa de Est, la sfârșitul deceniului al nouălea, realizate prin revoluții, fie ele „de catifea”, fie de-a dreptul sângeroase, cum a fost cazul României, au marcat trecerea de la sistemul politic totalitar, al partidului unic, la cel democratic, pluralist, cu alte cuvinte de la comunism la capitalism. S-a vorbit și s-a scris, la noi, că avem de-a face cu o situație de tranziție, ce se reflectă în toate aspectele, nivelurile vieții politice, sociale, economice, culturale etc. ale societății românești și, implicit, domenii profesionale, cum este și cel al jurnalismului. Deopotrivă în discursurile științifice, critice și felurite interacțiuni sociale, de tip colocvial, termenul tranziție apare obsesiv, adesea cu unele conotații negative sau cu subînțelegerea faptului că prelungirea aceste stări întârzie apariția unor reale schimbări pozitive sau revenirea la normalitate. Etimologic, tranziția (lat. transitio) este trecerea de la o formă sau stare la alta. Din punctul de vedere al semnificației, tranziția apare apropiată de metamorfoză (gr. meta-după, morphe-formă), înțeleasă ca serie de transformări succesive.

Transformarea (lat. transformare), la rândul ei, presupune a-și schimba forma, a da sau a lua altă formă. Astfel, întrebarea din titlu poate fi și o falsă dihotomie.

Teoriile normative despre presă, care au vedere relația de interdependență dintre societate și mass-media, disting patru tipuri de societăți și tot atâtea tipuri de funcționare, regimuri sau modele de presă: autoritarist, liberal, al responsabilității sociale și totalitarist sau comunist. Acestea sunt modele teoretice, care nu își găsesc o reflectare deplină într-o realitate mediatică sau alta. Din perspectivă teoretică se poate considera că presa din România a abdonat, aparent brusc, modelul totalitarist, tinzând spre cel liberal, al societății bazate pe principiile și valorile democratice: liberul acces la informații, libertatea de exprimare a opiniilor, libera circulație a ideilor. Trecerea de la un model de presă la altul nu se poate realiza la fel de brusc ca și schimbarea regimului politic. Tranziția implică o succesiune de transformări, nu numai m viața politico-economică, ci și m ce privește mentalitățile, habitudinile,

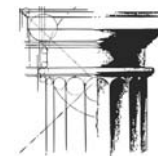
așteptările indivizilor din interiorul sistemului mediatic, ea și din afara lui. Recunoașterea drepturilor democratice, așa cum precizează diverși analiști, nu presupune neapărat exercitarea deplină a acestora în planul vieții politice, sociale și nici m realitatea mediatică. Dependența sistemului mediatic față de puterea politică, diversele presiuni economice exercitate asupra lui, imperativul formării profesionale a jurnaliștilor, necesitatea unui cod deontologic pe care aceștia să îl respecte, aspectele legislative privind accesul și utilizarea informațiilor de interes public etc. sunt probleme critice cu care se confruntă presa românească în tranziție.

Unul dintre aspectele ce merită să fie pus în discuție este dacă aceasta reflectă în aceeași măsură schimbări semnificative ale conținutului mediatic, precum cele ale formelor de comunicare media, cele din urmă identificabile cu așa-zisele formate media. Este dificil de a avansa răspunsuri exacte, valabile pentru întregul peisaj mediatic românesc, extrem de divers, dinamic, aflat în căutarea propriei identități. Asistăm la încercări de clarificare a statutului

rolurilor presei noastre, atât din interiorul breslei jurnaliștilor, cât și din partea analiștilor, teoreticienilor fenomenului mediatic. Mass-media - „a patra putere în stat”, mass-media - „câine de pază al democrației” și altele sunt subiectele unor dezbateri la noi. Din acest punct de vedere, presa românească de tranziție pare a fi în situația similară celei occidentale din perioada ei modernă. Dintr-o altă perspectivă, presa noastră postdecembristă a trecut, într-un timp scurt, printr-o serie de modificări pe care le-a cunoscut media occidentală și, americană într-o perioadă mai lungă de timp. Aceste modificări, precizează Joseph Turow, au rezultat „din legăturile între trei fenomene: fragmentarea, globalizarea și conglomerarea”. Vom putea observa că regăsim aceste fenomene în media din România. „Fragmentarea se referă la numărul tot mai mare de canale mediatice apărute din interesul de a ajunge la segmente de public tot mai înguste, cum sunt televiziunea, sateliții direcți și video-recorderele.

RODICA PASCU (Sibiu)

■ continuare în pag.10

„EVUL MEDIA” ȘI CULTURA MEDIA

„Devenim ceea ce percepem”

(M. McLuhan)

Sub pecetea epocii pe care o traversăm, confuză și crizistă, generând avalanșa angoaselor postmodernității, „hibridarea culturală a omului global”, cum scria Z. Bauman (1, p. 106) nu ni se pare o falsă alarmă în contextul proliferării haotice a *comunicării mediate*. Mai ales că noi purtăm o *dublă ereditate*, codul cultural fiind, observa cândva E. Morin (2, p. 181) echivalentul sociologic al codului genetic. Și dacă influența asupra „stocului ereditar” nu poate fi tăgăduită, e indiscutabil că substituția nici nu poate fi gândită, chiar mărșăluind spre o unică civilizație (*world culture*). În pofida uriașei audiențe, a bombardamentului informațional sufocând Planeta, mijloacele de comunicare în masă „fabrică”, s-a zis, *non-comunicare*; feed-back-ul e anemic, interacțiunea comunicativă slăbește pe măsură ce ne instalăm, deloc confortabil, în Evul Media (3). Fenomenul mediatic, deschizând accesul „la lume” transformă realitatea în „fenomen discursiv”, fabulatoriu, scenarizat, spectacularizat. Evident, nimeni nu ar putea nega rolul media în fortificarea modernității, devenind acum, în lumea simultaneității, mediu de existență (mod de viață), modelând organizarea socială și confiscând, hedonistic cotidianul, punând în joc exersatele tactici ale seducției. Și, în același timp, observând că suprainformarea coexistă cu dezinformarea, că rezistă întinse zone de „subdezvoltare comunicațională” prin distribuția inegală a puterii și a resurselor, că, în fine, difuzarea, chiar planetară fiind (prin globalizarea piețelor) ascultă orbește, odată cu creșterea presiunii competiționale, de logica vitezei și a profitului. Intră, așadar, în cursa frenetică a consumului, bucurându-se de o largă penetranță și adresabilitate. Devenind însă comercială, epidemica și „culinaristică”, propunând — pe suportul *high-tech* — un șuvoi de modele și imagini-ghid, sfârșind prin a infantiliza publicul, îndobitocit prin *soap-operas* și publicitate stupidă. Și dacă Terry Eagleton visa la o improbabilă cruciadă morală, J. Baudrillard nu ezita să observe că, „fantasmatică” azi, comunicarea este „victima unui exces de comunicare”. Dar cultura comercială îl îngrijora pe Leavis încă în anii '30, dând tonul preocupărilor de *Cultural Studies* prin grupul din jurul revistei *Scrutiny*. Din păcate, globalizarea mediatică, plonjând în simultaneism nu înseamnă și restituirea / receptarea unei „societăți comunicative”; animalul media („omul terminal”) este o „mașină de privit”, captiv al culturii media, de rang mediu și de extensie planetară. Televizorul este medium-ul predilect într-un univers „dilatat”. S-ar părea că C. W. Mills nu s-a înșelat când anunța, cumva profetic: „istoria care îl afectează în prezent pe fiecare om este istoria mondială”. Și dacă sub trend-ul mondializării difuzarea este, inevitabil, supranațională (civilizația fiind, astfel, o expansiune exterioară a culturii), comunicarea globală ne face părtași la un insidios neocolonialism cultural (Michel de Certeau), sincronizarea însemnând, îndeosebi, un cosmopolitism ieftin, păgubos, culturalicește alienant (4, p. 141).

Se poate însă vorbi de o cultură globală? Există, neîndoielnic, evenimente mediatice cu impact emoțional la scara Planetei, există un capital nomad și trusturi transnaționale erodând rolul statelor-națiune (cazul grupului Time-Warner, de pildă, care se vrea o „entitate planetară”), circulă în lume elite „infidele”, afișând — vorba lui Jonathan Friedman — o „identitate cosmopolită”, ne mișcăm într-o „junglă fabricată” (A. Giddens) și ne amenință, pe fundalul relativismului dizolvant al postmodernismului, păcatul greu al uniformizării și al insecurității. Globalizarea marginalizează 2/3 din populația lumii și civilizația noastră, departe de a fi „un tot”, pare frisonată de întrebări neliniștitoare. Cine gestionează procesul și care sunt costurile globalizării? N-a scăpat oare el de sub control sub presiunea „forțelor anonime” (G.H. von Wright) instaurând — ca să preluăm sintagma lui Kenneth Jowitt — noua dezordine mondială? Incertitudinile de azi, în acumulare galopantă intră în conflict cu globalismul visător, favorizând tocmai tranziția (A. Toffler), dezinsertia, dezorientarea; adică dizolvarea lumii reale sub promisiunea „transparențizării” într-un univers fantasmatic. O lume parcelată și excitată, așadar, care stimulează iresponsabil reflexul consumerist. Societatea de consum își seduce clienții și inventează exponențial trebuințe; cultura însăși devine o cultură de piață.

lată câteva premise anxioase de la care pornind angajăm o discuție inevitabil polemică. Ea se vrea critică în contextul „neo-analfabetismului TV”, fără pretenția (hilară, dealminteri) de a propune propoziții definitive, de neclintit. Știm prea bine, pe urmele lui Braudel, că timpul scurt este „cea mai înșelătoare dintre durate”. Iar epoca noastră, incapabilă de a-și gestiona crizele, înaintând orbește în viitor se confruntă dramatic cu ceea ce s-a numit „guvernanța problemelor globale”. Globalismul civilizației și varietatea culturilor, rămânând „marea sursă a identității” (5, p. 14) suportă relația tensională, divergentă dintre mondializare și localizare (atomizare). O nouă autarhie este, certamente, imposibilă, omenirea „spărgându-se”, totuși, în grupuri și regiuni (5, p. 13), departe de a-și defini obiectivele și de a-și câștiga coerența unei strategii pe termen lung, oferindu-i identitate și sens. Într-o epocă fluidă singurul sens globalizant pare a fi uniformizarea consumului. „Prinsă” în năvodul rețelelor informației, tehnice, financiare și comunicaționale, omenirea a conștientizat puterea media. Or, producția de mesaje a devenit o adevărată industrie culturală. Să aibă ea doar un rol narcotizant, înțelegând că ceea ce ni se oferă sub eticheta de cultură de masă (pentru mase) funcționează ca sistem propriu, nu doar cumulând efectele mijloacelor de informare? Oricum, dacă media au remodelat societatea și sensibilitatea generațiilor transformând comunicarea într-un „fenomen de civilizație totală”, și celelalte media se redefinesc brutal în raport cu TV. Fiindcă dictatura audiovizualului în societatea mediatică, locuind în păienjenisul multimedial este

o evidență, sfidând diatribele antitehnologice; saltul de la logocentrism la imagocentrism înseamnă accesul la un limbaj universal, placat, e drept, pe fundamentalismul pieței. Leo Bogart, încă în 1956 (v. *The age of television*) avertiza că expansiunea TV (teletropismul) înseamnă și invazia culturii „de mijloc”. Microbul TV generalizează „sindromul de duminică” (G. Friedman) și ne invită în societatea „de spectacol” (Guy Debord). Or, spectacolul mediatic, sub aparența omogenizării ne condamnă la sedentarizare. Și, să nu uităm, TV (văzut de unii ca drog) este un mass-medium prin excelență non-selectiv (Noelle-Neumann). Iar mass-media trebuie înțelese ca „mediatori universali” (Edgar Morin, 1962), „prescriind” lumea de azi.

Dacă Marshall McLuhan, nume la modă cândva, printr-un „celebru aforism”* (cf. Francis Balle) a răsturnat metaforic perspectiva și a impus, șocant, paradigma tehnologică (obligând la regândirea problematicii media), reabilitarea lui (fără a subscrie la etapizarea propusă, marșând pe ipoteza — dubioasă — a omogenității epocilor) rămâne o sarcină nerezolvată. El trebuie „luat în serios” (Elihu Katz). Paul Levinson a încercat să fixeze locul influentului teoretician în „era digitală”, notând că afirmația care a făcut carieră a fost, din păcate, „deformată de toată lumea” (6, p. 15). E drept, cel considerat de Tom Wolfe (1965) „unul dintre marii gânditori ai umanității” a fost aprig controversat și mai puțin citit; prin analogiile sale provocatoare, metaforele încheșate și dezordinea demonstrației, întreținând un „flux de ambiguități” (E. Morin) a stârnit numeroase reacții critice. Or, McLuhan nu vroia să explice ci „să exploreze”, cum s-a justificat repetat (6, p. 36); dar aici persistă o neînțelegere, preluată inerțial și perpetuată vinovat. Nu se pune problema de a ignora substanța (conținutul) odată cu trecerea de la „spațiul acustic” la „spațiul vizual” ci de a apăsa asupra impactului (ciclului de viață) unui nou mijloc în procesul comunicațional, apt de a reconfigura Istoria remodelând societatea. McLuhan vorbea de „trei ere comunicaționale”, predominanța unui medium fiind, se știe, criteriul periodizant (era tribal-orală, cea tipografică și cea a circuitului electronic). Nu e aici locul de a-i discuta opera și de a stăru asupra uriașei sale influențe după cum, reparatoriu, ar trebui redescoperiți „strămoșii” săi ideatici (uitatul Harold Innis, în primul rând). Cert e însă că limbajele noilor media provoacă, direct și indirect, un cumul de efecte schimbând sensibilitatea umană; implicit, modul nostru de a percepe și de a asimila lumea câtă vreme L. Mumford era de părere că schimbarea raportului dintre simțuri provoacă o *revoluție culturală*.

Dar lumea de azi, considerată de un Samuel T. Huntington ca pluricivilizațională, ascunzând falii culturale și inevitabile conflicte în scenariile noului secol se îndreaptă, totuși, spre o civilizație globalizantă. „Civilizația e universală”, spunea demult Paul Ricoeur (v. *Civilisation universelle et cultures*, ed. du Seuil, 1955) și, probabil, niciodată mai

acut ca în zilele noastre omenirea n-a avut senzația de „întreg”, de corp unic. Este limpede că această cultură media se dovedește un eficient agent al globalizării**. Cu observația că ea promovează și încurajează, cum s-a spus, *subcultura fără frontiere*. Dacă piața devine instanța supremă și discuția se poartă doar în termeni de audiență (*rating*), garantând succesul comercial, degradarea gustului public prin invazia divertismentului e o consecință inevitabilă. Mai mult, televizorul — afirma acuzator P. Bourdieu — e o formă periculoasă de violență simbolică.

Sub umbrela universalului, prin transferabilitate și accesibilitate, cultura media pare a submina nevoia de apartenență (protejând identitatea). Ofertei fragmentariste în decor postmodern, iscând atâtea conflicte identitare, îi răspunde uniformizator, aplatizant-axiologic, sfidând multiplicitatea culturilor și impunând impetuoașă „civilizație catodică” (deopotrivă scop și mijloc). Să fie oare adevărat, cum spunea cineva, că după un inchiitorial Ev Mediu catolic am pășit într-un Ev Mediu catodic, sărăcind umanul? Globalizarea mediatică (ca „industrializare secundă”, cum a și fost definită) înseamnă, într-un sens, reîntoarcerea la tribalism. *Satul planetar*, anunțat profetic de McLuhan s-a ivit și rolul media a fost decisiv. Iată, așadar, că mass-media nu reprezintă doar un vehicul cultural ci chiar produc o nouă cultură. Va înlocui ea (fraudulos) Cultura?

ADRIAN DINU RACHIERU

NOTE:

1. Zygmunt Bauman, *Globalizarea și efectele ei sociale*, Ed. Antet, 1999; traducere: Marius Conceatu.

2. Edgar Morin, *Paradigma pierdută: natura umană*, Ed. Univ. „Al. I. Cuza”, Iași, 1999; traducere de Iulian Popescu.

3. Bogdan Ghiu, *Evul Media sau omul terminal*, Ed. Idea Design et Print, col. Panoptikon, București, 2002.

4. Mihai Coman, *Introducere în sistemul mass-media*, Ed. Polirom, Iași, 1999.

5. Mircea Malița, *Zece mii de culturi, o singură civilizație (Spre geomodernitatea secolului XXI)*, Ed. Nemira, București, 1998. Prefață de Ricardo Diez-Hochleitner, Președintele Clubului de la Roma.

6. Paul Levinson, *Marshall McLuhan în era digitală (Ghid al milenului informațiilor)*, Ed. Librom Antet SRL, 2001; traducere: Mihnea Columbeanu.

*) „Medium-ul este mesajul”, într-un obscur raport (1960), trecând imediat, ca titlu proeminent al primului capitol din *Understanding media* (1964)

**) Termenul de globalizare, pătruns în Dicționarul Webster în 1961 a cunoscut o formidabilă carieră. Daniel Yergin (apud 5, p. 326) propunea însă distincția dintre globalizare ca proces și globalitate, ultimul termen definind lumea noastră, o realitate dincolo de procesul globalizării, încercând o recuperare a identității întregului (conștiința planetară).

PROFIL

GRIGORE VIERU – „URIAȘUL FRAGIL”

Nu știu de ce, fiind la lași, la o lansare de mare ecou mi-au venit brusc în minte, văzându-l pe Grigore Vieru, uriașul fragil, versurile pe care, atunci când le-am citit mi-au rămas în suflet ca urma unui cires înflorit:

„De fapt,/nici nu sunt om,/ci pur și simplu/poezie”

În sala plină de tăcerea care unește, se auzeau doar clicurile aparatelor de fotografiat și ele, parcă, supărătoare.

De ce am rămas cu gândul la întâlnirea cu poetul? Ce oare din adâncul ființei mele a izvodit bucurie? Cât de rare sunt aceste momente! Plimbându-mă pe străzile Iașului, între dangătul clopotelor de la Mitropolie, statuile (mărturisesc că numărul și semnificația lor era cât pe ce să mă facă să renunț, pentru vreo câțiva ani, la biletul de tren Iași - Timișoara), străzile, octombrie feciorelnic, toate m-au ajutat să descifrez misterul. Duminica Mare a lui Grigore Vieru. Sunt cărți-cheie care repară întrebări greșite și răspunsuri superficiale.

În cuvântul Domniei sale, pe podiumul Salonului de Carte, Vieru a rostit: „...Sunt pierdut față de mine”.

În zgomotul generator de orgolii, de neoprit neadevăr să vină un uriaș al poeziei, copilul cel mare al neamului, care simte că „cea mai veche carte din lume este o mamă, cea mai frumoasă carte din lume este o mamă” și să rostească o mare durere. Privind albastrul, vorbind despre exilul lui interior, povestește simplu: „Confucius observase niște purceluși ce se alăptau la sânul mamei, când ea, deja, murise. Purcelușii s-au îndepărtat de la mamă pentru că

mama nu-i mai privea.

În momentele de prăbușire sufletească am clipe când cred că Mama Țară s-a îndepărtat de noi. Dar sunt numai clipe”:

„Suntem veșnic/În căutarea adevărului./Poate că nici/Nu mai trebuie să-l căutăm/După ce am coborât-o-n pământ/Pe mama”.

Gândesc că legătura făcută prin lacrimă între ființa mamei și ființa Țării este și va rămâne întrebarea răstignită cu piroane grele în sufletul poetului.

Ce adevăr să mai căutăm după ce am coborât în pământ Țara? – se întreba poetul la un moment dat: „Poate că, într-adevăr, Patria din cer este mai bună de vreme ce Hristos s-a mutat în ea”. Însă pentru el, întoarcerea acasă este imperativul repetat (Acasă! Acasă! Acasă!):

„Dacă visul unora a fost să ajungă în Cosmos, eu viața întreagă am visat să trec Prutul”.

Auzindu-l pe poet, acasă fiind, fără să realizez de multe ori că darul cel mare al lui Dumnezeu stă undeva, în buzunarul de la piept, fluturându-și siguranța, am înțeles că România este medicamentul” lui Grigore

„Sunt iarbă, mai simplu nu pot fi”

Vieru și al Basarabiei. Ea s-a transformat într-o geografie mistică, un loc binecuvântat sau un pământ sfânt.

Batjocora și umiliința Basarabiei de două veacuri s-au acuit în acest ins fragil, sigilat de delicatețe, transformându-i sufletul într-o uriașă forță prin care s-a produs, de fapt, acea ieșire-din-ascundere.

A ieșit din ascundere, prin Grigore Vieru, inconștientul colectiv, hărăzit să fie dor de neam, să nu mai fie poet, să fie un destin.

„Cine crede până la capăt / se dezleagă de spaimă”.

Și în acest crez, Grigore Vieru convertește maleficul istoriei în sărbătoare a ființei. Cum?

O cugetare-poem din Rădăcina de foc spune: „Sufletul rănit naște mărgărit”.

Autorul „Duminicii Mari...”, prestigiosul critic Theodor Codreanu simte că lacrima viereană nu cunoaște împietrirea perlei baroce, ea nu se mineralizează. Este lacrima spontană, pură și fierbinte a copilăriei sau a dimineții în ipostază de rouă cosmică.

Nu știu când am să-l mai revăd pe poet. Mărturisesc că ori de câte ori se războiesc în mine gânduri de neîmplinire, de neajuns, de dorința deșartă, îmi „vălură” cuvintele dăltuite de poet: „Pierzând pe mama, îți rămâne Patria, dar nu mai ești copil”.

Două linii de lumină unesc cerul cu pământul și soare răsare cu soare apune. Limba ca dor, copilăria ca zăpadă, mama ca Adevăr, Patria ca iconă.

CONSTANȚA
MARCU

■ continuare din pag.8

În privința numărului de canale mediatice, de tip comercial, România a cunoscut o adevărată explozie, mai întâi în presa scrisă, apoi în cea audio-vizuală, în Capitală și în provincie. Apariția efemeră a unor publicații, mai ales ziare de informație și opinie, a fost o realitate în primii ani ai deceniului trecut „Conglomerarea se referă la creșterea progresivă a marilor corporații care cuprind un mare număr de firme din mass-media, ce creează o mare varietate de produse mediatice în diferite instituții media”. Și aceasta este o tendință a mass-mediei românești în plan organizațional, de creare a unor conexe multimedia, cu capital autohton sau străin (Trustul de Presă PRO, ANTENA 1, mai recent REALITATEA). De asemenea, trusturi de presă internaționale controlează o parte a presei românești, cum este cazul, între altele, al Casei Internaționale de Editură Ringier, acționar majoritar al unor ziare și reviste de genuri diferite, cu publicuri-țintă diverse, precum *Capital*, *Libertatea*, *Pro Sport*, *Bravo*, *Lumea femeilor*, *TV Mania*, *TV Satelit*, *Unica*. În sfârșit, „globalizarea — afirmă Turow — se referă la expansiunea fenomenelor fragmentării și conglomerării dincolo de frontierele naționale”. Apărut ca și concept critic, la sfârșitul anilor '80, în legătură cu dezbaterile despre „cultura mondială”, globalizarea, căreia i s-a consacrat o amplă literatură, e definită de Tim O'Sullivan drept „creșterea și accelerarea rețelelor economice și culturale, care operează la scară și pe bază mondială”. Cultura globală, inclusiv cea mediatică, apare ca rezultat al schimbărilor majore pe piețele de larg consum — cultural sau nu — și al dezvoltărilor tehnologiilor comunicaționale.

Denis McQuail observă, la rândul său, că fenomenul globalizării a avut drept consecințe, în ce privește mass-media, între altele, o anumită standardizare a formelor și conținuturilor mediatice, prin care se estompează particularitățile culturilor naționale. În ultimă instanță, e de părere autorul, avem de-a face cu prea puțină originalitate și creativitate investite în pro-

dusele mediatice, atât din sfera informației, cât și a divertismentului.

Această standardizare poate fi observată și la noi, spre exemplu în exercitarea funcției de divertisment a mass-mediei. Referitor la aceasta, Turow observă: „Când un film sau un program de televiziune sunt clasificate ca aparținând divertismentului, această etichetă presupune faptul că sunt menite în principal să absoarbă atenția și să lase sentimente plăcute. Orice rol mai greu comunicațional, cum ar fi educarea sau persuasiunea, au un loc secundar”. Așa cum observă acesta, producția de divertisment nu aparține doar industriei mediatice, dar este o componentă importantă a acesteia. Aceeași părere o avansează și Jean-Claude Bertrand: „Mass-media... promovează noul, pentru a lupta contra plictiselii, dar și familiarul, pentru a ritualiza existența. Ele stimulează (emoțiile sau intelectul) și tot ele calmează (prin distracție sau catharsis). Această funcție este cea mai importantă astăzi, cu atât mai mult cu cât ea se combină extrem de eficient cu celelalte”. Toate posturile comerciale de televiziune de la noi, chiar și cel public, au importat formate de emisiuni de divertisment produse de companii media internaționale, pe care le putem regăsi pe posturile comerciale germane, italiene, franceze etc. Din această categorie fac parte emisiunile cu public, interactive, gen *Surprise, surprize, Iartă-mă* (România 1), *Din dragoste* (Antena 1), emisiunile-concurs cu câștiguri în bani sau produse cum au fost cele difuzate de Pro TV în ultimii ani, *Vrei să fii miliardar?*, de la Prima TV și tot aici *Big Brother*, aparținând genului „reality show”, despre care unii comentatori și oameni din media afirmă că ar reprezenta viitorul televiziunii în sfera divertismentului. De observat că, săptămânal, audiența maximă se înregistrează la acest gen de emisiuni. Un alt format importat este „talk-show-ul”. La noi, acesta se focalizează pe teme politice, spre deosebire de modelele din Occident sau SUA, unde subiectele acoperă o gamă mai largă, de la cele sociale, la cele vizând viața intimă a indivizilor.

Constanța Marcu — Jurnalul Mariei de Mangop

Inchipuind un posibil jurnal al celei ce a fost, vreme de cinci ani, soție de voievod, Constanța Marcu se situează în zona prolifică a eseului biografic în care jurnalul se constituie în *pre-textul* ideal pentru o meditație lirică mult mai profundă asupra destinului și a singurătății fiecăruia dintre noi.

Într-o îmbinare a exercițiului diaristic cu cel ficțional-literar jurnalul dezvăluie, răstignite în paginile cărții, gândurile și framântările Mariei de Mangop, vlăstar de viță nobilă, provenind din familia Paleologilor, condamnată a-și duce singură tatea în umbra Domnului Moldovei.

Segmentele de jurnal, riguros docu-

mentate, înfățișează, expuse în ordine cronologică, fapte de viață pe marginea cărora autoarea brodează posibile reverberații reflexive. Evocarea copilăriei fericite în cetatea Mangopului, cu dimineți înmiresmate de rodii și zâmbete de copii fericiți, primul bilet de dragoste, plecarea la școala de arte, precum și intrigile și culisele unei căsătorii politice devin, rând pe rând, subiect de meditație asupra framântărilor unui suflet măcinat de singurătate. O meditație ce anulează timpul istoric al scriiturii încât, evadând din vremurile cărora cronologic le aparține, jurnalul aduce peste secolii mesajul singurătății fiecăruia din-

tre noi.

O subtilă tehnică a „mise en abîme”-ului încheie, în scena păpușii Mirula, căzută din brațele fetei și călcată în picioare de cizmele uriașului Linos, în mod simbolic, întregul destin al eroinei. „Eu sunt Mirula” — va fi cea din urmă revelație a Mariei, biata păpușă în mâinile sorții, iar „urmele murdare de pe rochia din muslină de culoarea gențianei sunt cleiul din sufletul meu” (p.153).

Dezrădăcinarea, ca rupere a sufletului de trup, capătă, în cazul Mariei de Mangop semnificații simbolice acute. Durerea, frustrările, umiliința și neputința sunt îmbrăcate în tristețea și

„Regilor nu le este dat să se căsătorească din dragoste”.

frigul odăilor domnești. Chiar și elementele de decor se încarcă de semnificații ostile: zidul cetății, gratiile de la ferestrele iata-cului domnesc, frigul odăilor devin arhangheli ai singurătății ce macină sufletul încorsetat în legi și blazoane.

Un roman ce propune un subtil joc al sufletului cu trupul în care inima, liberă cândva, descoperă prăpastia ce desparte visul de îngenunchiere. De aici, o poveste despre *netinerețe* și *neiubire*, despre speranță și neputință, într-un jurnal ce dă seama de singurătatea unei femei.

DELIA BADEA

Congresul românilor de pretutindeni

■ TEODORA OCOLIȘAN

Cea de-a treisprezecea ediție a congresului internațional „Identitatea tuturor românilor” s-a desfășurat în perioada 8-11 octombrie, la Timișoara. Evenimentul a fost organizat de „Astra Română” pentru Banat, Porțile de Fier și Români de pretutindeni. În holul Universității de Vest înaintea începerii lucrărilor în plen, a avut loc vernisajul expoziției de carte și publicistică a românilor din afara frontierelor țării și o expoziție de pictură naivă din Uzdin. Tema ediției din acest an a Congresului a fost „Românii timoceni și aromânii în documentele turcești, grecești, sârbești, bulgărești, ungurești etc.” Comitetul de organizarea manifestării a fost alcătuit din: acad. Ștefan Drăgulescu, președinte de onoare, Gheorghe Ciuhandu, primarul

Timișoarei, vicepreședinte, ÎPS dr. Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului, ac. Păun Otiman, prof. Anca Augusta, director general al Universității „Tibiscus”, prof. dr. Ioan Păun Otiman, rectorul Universității de Științe Agricole, ps. Laurențiu Streza, ps. Episcop Lucian Lugojan, ps. Episcop Danil Partoșanu din Vârșeț, acad. Vasile Popa, Constantin Ostaficiuc, președintele Consiliului Județean Timiș, Ion Răducanu, prefectul Timișoara-rei. Primul care a luat cuvântul a fost Sandu Cristea-Timoc, secretarul „Astrei Române”. El a vorbit despre condițiile în care s-a organizat ediția din acest an a congresului. Din Voivodina a participat un grup restrâns de oameni de știință, cauza fiind regimul taxelor de vize pentru intrarea în România. S-au prezentat cu comunicări: prof. dr. Ileana Magda, dr. Gligor Popi, ing. Mircea Samoilă, prof. Petru Flora, Trandafir

Jurjovan, ieromonah Ștefan Lupșici, prof. Gheorghe Lifa și Vasile Barbu.

Lucrările Congresului s-au desfășurat în cadrul a cinci secțiuni: Istorie; Literatură; Folclor și Etnologie; Drept, Cultură, Învățământ; Religie și secțiunea Politologie - organizarea culturii.

În cadrul programului manifestărilor congresului din acest an, la Catedrala Mitropolitană s-a oficiat pomenirea înaintașilor, care s-au jertfit pentru credință, limbă și legea românească. În sala Aula Magna a avut loc un spectacol de folclor al românilor de peste hotare, din: Republica Moldova, Ucraina, Bulgaria, Serbia - Timoc, iar din Banatul sârbesc a participat fanfara S.C.A. „Mihai Eminescu” din Coștei, care a prezentat și un concert în fața Operei. În ultima zi a Congresului s-a organizat o excursie la Orșova și o călătorie cu vaporul la Tabula Traiana.

Medalioane, lansări de carte și reviste, expoziții

Asociația Istoricilor Bănățeni și Societatea Literar-Artistică „Tibiscus”, din Uzdin, au organizat în 8 octombrie, la Casa Studenților din Timișoara o serie de manifestări culturale. Dintre acestea amintim: Ziua editurii „Tibiscus” cu lansare de carte și reviste, medalion prof. dr. Gligor Popi - la împlinirea vârstei de 85 de ani, medalion profesor Gheorghe Lifa la împlinirea vârstei de 75 de ani și expoziția de pictură naivă din Uzdin.

Programul manifestării a început cu lansarea revistei „Floare de latinitate”, prezentată de dr. prof. Radu Păiușan. Au urmat: lansarea antologiei semnată de

Vasile Barbu și prezentată de Aurel Turcuș și lansarea cărții „Ritmuri dezlănțuite” - sinteza monografică a Festivalului de Muzică Ușoară „aTineretea cântă”, semnată de Ioța Bulic. Toate acestea au fost susținute de Vasile Barbu și Elena Maria Barbu.

A fost aniversat numărul 150 al revistei „Tibiscus”, iar aici au luat cuvântul Elena Maria Barbu, Aurel Turcuș, dr. Radu Păiușan. Revista „Dunele Deliblații” a fost prezentată de ieromonahul Ștefan Lupșici. Ioța Bulic a vorbit despre „Tezaur românesc”, publicația Societății Literar - Artistice a Românilor din Panciova.

Viața și opera profesoru-

lui Gligor Popi din Vârșeț, a fost prezentată de prof. univ. dr. Radu Păiușan, profesorul Ionel Cionchin și asist. univ. drd. Eusebiu Narai. Despre viața și opera profesorului Gheorghe Lifa din Uzdin au vorbit Vasile Barbu, Aurel Turcuș și Ioța Bulic.

În urma acestor manifestări, la care s-au încadrat în discuție și multe alte personalități din viața culturală a Timișoarei, a avut loc și vernisajul unei expoziții de carte și presă a românilor din Serbia și Muntenegru. La eveniment și-au expus picturile: Aurora Velici, Sofia și Viorel Bosică, Stela Giura, Ileana Oalge și Daniel Susa.

Expoziție de pictură naivă din Uzdin

Odată cu deschiderea unui nou an universitar, în cadrul Universității „Tibiscus”, la cocktailul festiv, s-a vernisat o expoziție de pictură naivă din Uzdin. Evenimentul s-a desfășurat pe data de 4 octombrie, la Galeria Acces, începând cu ora 18.

La vernisaj au participat directoarul general al Universității „Tibiscus”, prof. Augusta Anca, prof.

dr. Cornel Haranguș, conf. dr. Mariana Cernicova, prof. dr. Ionel Funeriu, precum și numeroase cadre didactice de la diverse facultăți.

Satul Uzdin este cunoscut după un număr mare de iubitori de artă, care își inspiră pânzele din sufletul uzdineanului, al satului bănățean și totodată păstrează obiceiurile și datinile străbune.

Proiect timișorean lansat la scară națională

Proiectul „Împreună — Construcția strategiei culturale a județului Timiș, model de dialog social”, implementat cu succes la Timișoara în perioada 2001-2002 de Institutul Intercultural Timișoara și Asociația Culturală ECUMEST va fi promovat la nivelul întregii țări.

Sub coordonarea Institutului Intercultural Timișoara, proiectul de diseminare își propune să sensibilizeze autoritățile centrale și locale în vederea introducerii în activitatea lor curentă a unui instrument modern de planificare strategică care să contribuie la optimizarea actului de decizie politică și administrativă al autorităților publice locale și a actului managerial al instituțiilor culturale. Pentru început au fost alese două regiuni de dezvoltare: Nord-Est și Centru, cuprinzând un număr de 12 județe, urmând să aibă loc două *workshop*-uri la Iași și Brașov cu reprezentanți din județele selectate.

Strategia culturală a proiectului inițial a fost elaborată pornindu-se de la necesitatea alinierii la procedurile europene uzitate pentru definierea unei politici culturale coerente și unitare.

Proiectului pilot „Investigarea cererii și a ofertei în spațiul cultural, bază de date pentru fundamentarea strategiilor culturale”, elaborat și implementat în anul 2001, s-a derulat în cadrul programului Phare *Euroart*, utilizându-se oportunitatea de exprimare creată de programul *Policies for Culture* inițiat de Fundația Culturală Europeană și Asociația ECUMEST.

Realizarea proiectului a fost sprijinită de factorii de decizie politici și administrativi ai județului și de interesul actorilor culturali. Așezarea geografică favorabilă, la confluența între Europa Centrală și cea de Est, îi conferă județului Timiș o largă deschidere și multiple avantaje atât economice, cât și culturale.

Totodată, fiind un spațiu de interferențe, în decursul timpului aici s-au produs transferuri etnice și culturale între cele trei țări învecinate.

Distanța redusă între Timișoara și câteva centre culturale europene a fost fructificată de mediul cultural-artistic prin dezvoltarea unor schimburi susținute, ceea ce a dus la o conectare continuă la valorile culturii europene. Prin tradiție, județul Timiș este un spațiu

multicultural și multiethnic, în care s-au manifestat și interferat valori ale creației populare și culte aparținând românilor, maghiarilor, germanilor, sârbilor și altor minorități naționale. O caracteristică importantă a tradiției timișene este faptul că viața culturală a fost promovată de comunitate. Astfel, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, prin înființarea a numeroase societăți și asociații de diferite naționalități, în zeci de așezări rurale, fenomenul cultural primește un caracter de masă. Pe fundalul toleranței reciproce — adevărat model de viață al bănățenilor —, sentimentul apartenenței naționale a determinat păstrarea tradițiilor și valorilor spirituale specifice, de-a lungul timpului cultura devenind un element marcant în dezvoltarea spiritului de coeziune socială al locuitorilor acestor meleaguri.

Comportamentul populației, spiritul de toleranță, respectul reciproc și conviețuirea pașnică a cetățenilor aparținând diverselor etnii și confesiuni face din județul Timiș un model ce poate fi comparat fără echivoc cu modelul de civilizație europeană.

Analiza mediului extern sferei culturale evidențiază existența unor importante oportunități pentru dezvoltarea unei vieți culturale armonioase. Potențialul economic divers și stabil — o dezvoltare economică susținută ce situează județul pe locurile 2-5 pe țară, în funcție de indicatorii utilizați în sistemul de comparație.

Pe lângă oportunitățile majore determinate de acești factori, au mai fost identificate și cele conferite de domeniile sinergice, precum învățământul, turismul, mass-media. Existența în județul Timiș, mai ales în Timișoara, a unor importante instituții de învățământ preuniversitar și universitar, favorizează accentuarea consumului cultural și formarea de specialiști în domeniu.

Dezvoltarea turismului intern și internațional poate influența pozitiv promovarea produsului cultural și valorificarea economică a potențialului acestuia. Pe de o parte, existența unei vieți culturale și a unui patrimoniu monumental valoros potențiază dezvoltarea turismului cultural, iar pe de altă parte dezvoltarea generală a turismului reprezintă o oportunitate de atragere a consumatorilor culturali externi zonei de referință.

CCIAT, organizație deschisă către tineri

■ RODICA OLINIC

De-a lungul existenței sale de aproape 15 ani de la reluarea activității în 1990, CCIAT s-a preocupat intens de pregătirea tinerilor, a viitorilor specialiști — economiști, ingineri, jurnaliști, consilieri în comunicare și relații publice, lucrători în turism, consilieri juridici etc., a viitorilor oameni de afaceri, pentru ca aceștia să facă față mediului competițional din piața europeană și internațională.

Promovarea potențialului intelectual în structurile mediului economic local, regional, național și euroregional, este un obiectiv prioritar al organizației.

Astfel:

I. Încă din primii ani de activitate (1991-1992), CCIAT a facilitat, sprijinit și coordonat un program de formare profesională a studenților de la Facultatea de Științe Economice a Universității de Vest, și anume, 4 studenți din anii III și IV și-au finalizat studiile în Italia, la Trieste.

II. CCIAT derulează convenții de colaborare cu organizații studențești și instituții de învățământ superior, care vizează organizarea de acțiuni comune și a practicii studenților în cadrul departamentelor și direcțiilor CCIAT:

- Universitatea „Politehnica”, Facultatea de Construcții, Secția de Arhitectură – 1995;

- Universitatea „Politehnica”, Facultatea de Construcții, Colegiul de Comunicare Profesională – 1996;

- BEST (Asociația Studenților Ingineri) – 1997

- Universitatea „Tibiscus”, Facultatea de Design – 1999

- Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” București, Filiala Timișoara – Facultatea de Management Turistic și Comercial – 2002 (practica în unități hoteliere din Alsacia/Franța)

- Universitatea de Vest, Facultatea de Geografie Umană - 2002

- ELSA (Asociația Europeană a Studenților în Drept) – 2003

- Universitatea de Vest, Facultatea de Design – 2004

- AIESEC (Asociația Internațională a Studenților în Economie și Management), Filiala Timișoara – 2004

III. CCIAT a creat entități destinate instruirii practice a studenților:

a) Centrul de Marketing și Practica Economică (CMPE), creat în 29 septembrie 2002, în cadrul unui Program Leonardo da Vinci finanțat de UE, în scopul promovării instruirii practice a studenților și a îmbunătățirii activității de analiză și prospectare economică pentru mediul de afaceri. CMPE desfășoară activități de informare și documentare studenți de la facultățile de științe economice de la Universitatea de Vest Timișoara, Universitatea „Tibiscus” Timișoara, Universitatea „Banatul” Timișoara, Universitatea „Politehnica” Timișoara – Facultatea de Management în Producție, Universității Europene „C.I. Drăgan” Lugoj.

De la crearea sa, prin CMPE, peste 500 studenți au efectuat practica anuală, sub directă coordonare și îndrumare a directorilor și/sau angajaților CCIAT, aducându-și contribuția la organizarea unor acțiuni de anvergură ale CCIAT: Topul Firmelor, Balul Membriilor, Ziua Porților Deschise, Mic dejun de afaceri, târguri/expoziții etc. Studenții au realizat traduceri și interpretări la parteneriate de afaceri, misiuni economice, seminarii internaționale, conferințe de presă cu participare internațională etc.

Studenții au realizat, la solicitarea unor firme sau instituții din țară și străinătate, 28 de studii economice (studii de piață, informații prelucrate despre firme, *benchmarking*, studii de oportunitate).

Numai în 2003, s-au valorificat studii în valoare de cca. 300 mil. lei.

b) Centrul Județean de Asistență și Formare Managerială Timiș, creat în 2003, în cadrul Programului de Coeziune Economică și Socială PHARE 2000 – Dezvoltarea Resurselor Umane în contextul restructurării industriale, destinat formării și dezvoltării spiritului antreprenorial și a abilităților manageriale ale tinerilor.

La programul „Formarea și Dezvoltarea Carierei” (derulat în iunie 2003), au participat 18 studenți din anii terminali ai facultăților de științe economice din Timișoara. După terminarea cursului, toți cei 18 tineri și-au găsit locuri de muncă la firme.

c) Centrul de Monitorizare a Presei Economice, Instruire și Practică Jurnalistică

(CMPJ) deschis la 10 februarie 2004, în cadrul unui program Phare – Programul Societate Civilă-componenta Educație Civică. Mass-media Independentă, prevede activități de monitorizare a presei economice, instruire și practică a studenților facultăților de jurnalistică din cadrul Universității de Vest și Universității „Tibiscus”.

În perioada martie-iulie 2004, în CMPJ și-au desfășurat practica jurnalistică 100 de studenți de la facultățile partenere în proiect.

În cadrul proiectului, 25 de studenți au participat la instruirea specializată pe probleme de drept comunitar, susținută de lectori ai Academiei Diplomatice din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

În cadrul aceluiași proiect, 4 studenți au participat la competiția jurnalistică, fiind distinși cu premii speciale oferite de Grupul de Presă „Economistul”, Fundația Vest pentru Journalism Regional și Euroregional, Grupul de firme „Pasmatex” Timișoara.

Studenții practicanți au ajutat la organizarea și au participat activ la seminarul presei economice, desfășurat în cadrul proiectului, la Timișoara, în 18 iunie 2004.

c) Centrul Județean de Asistență și Formare Managerială Timiș, creat în 2003, în cadrul Programului de Coeziune Economică și Socială PHARE 2000 – Dezvoltarea Resurselor Umane în contextul restructurării industriale, destinat formării și dezvoltării spiritului antreprenorial și a abilităților manageriale ale tinerilor.

La programul „Formarea și Dezvoltarea Carierei” (derulat în iunie 2003), au participat 18 studenți din anii terminali ai facultăților de științe economice din Timișoara. După terminarea cursului, toți cei 18 tineri și-au găsit locuri de muncă la firme.

IV. CCIAT organizează acțiuni comune cu asociații ale studenților: AIESEC, LEADERS, BEST- Zilele Carierei, Bursa Locurilor de muncă, Ziua Porților Deschise, seminarii internaționale, forumuri de afaceri etc.

În 2004, CCIAT a organizat:

- în 16 aprilie a.c., Forumul „Cum să faci afaceri la 25 de ani?” în colaborare cu JURNAL BĂNĂȚEAN, la care au fost prezenți peste 70 de tineri – elevi în clasele terminale și studenți din Timișoara, interesați în a deveni oameni

de afaceri;

- în 28 aprilie a.c. — seminarul „Responsabilitatea socială corporativă” în colaborare cu LEADERS Romania – o organizație non-guvernamentală care sprijină dezvoltarea personală și profesională a tinerilor cu potențial de lideri, acțiune organizată cu ocazia „Global Youth Service Days” la care au participat peste 50 de tineri;

- în 18 iunie a.c., seminarul presei economice (20 de studenți — viitori jurnaliști economici).

V. CCIAT facilitează efectuarea practicii anuale pentru studenții altor facultăți decât cele cu care a semnat convenții: Facultatea de Filologie/Secția Limbi Moderne/Universitatea de Vest, Facultatea de Comunicare și Relații Publice/Universitatea „Politehnica”.

Anul trecut, peste 80 de studenți au desfășurat practica în cadrul direcțiilor/compartimentelor CCIAT.

VI. CCIAT facilitează participarea facultăților și asociațiilor studențești la acțiuni ale CCIAT și EXPOTIM: .

- Târgul IMM-urilor

- Expo Lugoj

- expoziții și târguri de specialitate

- Ziua Porților Deschise

- Topul Firmelor din Județul Timiș

VII. CCIAT, prin Școala Română de Afaceri din cadrul Centrului de Formare și Perfecționare Profesională, organizează în diverse specialități cerute de piața muncii, clase postliceale, în colaborare cu Ministerul Educației Naționale: funcționari bancari, agent vamal, secretar dactilograf, operator birotică, cameraman-fotoreporter, tehnician controlul produselor alimentare etc.; cursuri de antreprenariat pentru tinerii care doresc să-și înceapă propria afacere sau sunt la *start-up*. Peste 70% din absolvenți și-au găsit locuri de muncă, imediat după terminarea școlarizării, mulți dintre ei fiind angajați chiar de firmele unde și-au desfășurat practica.

VIII. În 2004, CCIAT prin Serviciul de Resurse Umane, a implementat, pentru prima dată în Regiunea 5 Vest, programul internațional de formare EMPRETEC, destinat dezvoltării și stimulării simțului antreprenorial.

Din cei 16 cursanți, 2 au fost studenți iar 10, tineri sub 30 de ani.

Cursul va fi reluat în cursul anului 2004 și se va fi destinat studenților și tinerilor din

Euroregiunea Dunăre-Criș-Mureș-Tisa.

IX. CCIAT colaborează și cu alte organizații ale tinerilor din diverse domenii de activitate: JUNIOR CHAMBER OF COMMERCE, Asociația Fermierilor Tineri din România, etc.

X. CCIAT a contribuit la crearea și implementarea Centrului de Incubare Tehnologică, care funcționează în prezent în cadrul Universității „Politehnica” Timișoara, cu parteneri din administrația locală și din Germania. Prin Regulamentul de funcționare, Centrul creează facilități pentru studenții și tinerii care încep o activitate comercială sau productivă.

XI. CCIAT oferă pachet de servicii — consultanță și informații în afaceri, creare și înregistrare de firme, acte comerciale, formare și perfecționare profesională, destinată tinerilor care doresc să înceapă o afacere (vezi H.G. nr.166/2003 privind facilitățile acordate studenților la constituirea de societăți comerciale).

Pentru viitor, CCIAT își propune:

- Implicarea tinerilor în activitatea Centrului Regional de Afaceri pentru Promovarea Activităților Economice, prin organizarea de acțiuni comune, de tipul: *job shop*-uri, zilele carierei, seminarii tematice etc.;

- Continuarea derulării practicii studenților și a activității profesionale în cele două centre destinate acestora: CMPE și CMPJ;

- Organizarea de cursuri de formare și perfecționare profesională, prin Centrul de Formare și Perfecționare Profesională/Școala Română de Afaceri și Serviciul de Resurse Umane, în scopul creării viitorilor lucrători în Uniunea Europeană;

- Încheierea de convenții de colaborare cu facultăți ale universităților timișorene, în domeniile Comunicare și Relații Publice, Comunicare Socială, Sociologie etc.;

- Continuarea activităților propuse în cadrul convențiilor de colaborare existente;

- Acordarea, în cadrul Topului Firmelor din Județul Timiș, a premiului pentru cel mai tânăr întreprinzător.

Iată premisele deschiderii CCIAT către tineri, ca o organizație care acționează ca un liant, o punte de legătură între mediul universitar, academic și cel economic, de afaceri.

Designerul anului — de la „Tibiscus“

■ DIANA NISTOR

Conf. dr. Adrian Marian, decanul Facultății de Design a Universității „Tibiscus“, a absolvit Institutul de Artă „Ion Andreescu“ din Cluj-Napoca în 1979.

Din 1990 este membru al U.A.P. din România, secția Design. Activitatea artistică: a publicat cărți, a participat la numeroase expoziții de grup, simpozioane și congrese naționale internaționale și a realizat peste 100 de proiecte de design.

De asemenea, a primit numeroase premii de profil la competiții locale și naționale.

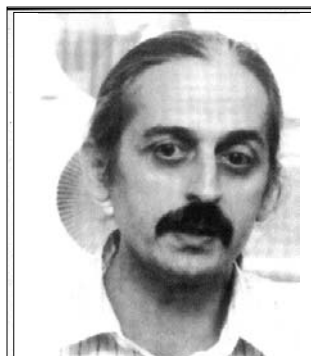
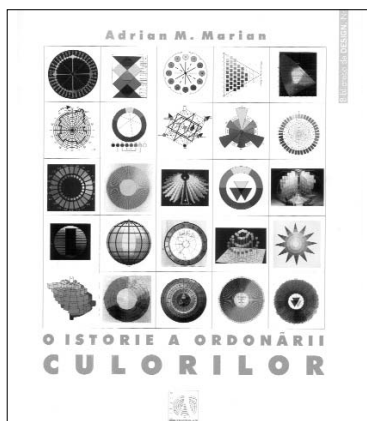
— D-le profesor Marian, care au fost rezultatele participării dumneavoastră la București la decernarea Premiilor Uniunii Artiștilor Plastici?

— Am obținut premiul Uniunii Artiștilor Plastici pentru o carte apărută anul trecut. La nominalizări a participat și un grup de aproximativ 20 de designeri din București. Dintre 11 premianți, cinci au fost timișoreni, cu Marele Premiu obținut de dl. Constantin Flondor. Cu această ocazie,

cred că le-am arătat adevărata valoare a artiștilor timișoreni.

— Ați câștigat premiul pentru design. Care a fost participarea?

— La Expoziția „Fashion of light” au fost Ioana Avram, Traian Alexe Popescu, Adrian Branea, Vlad Calboreanu, Radu Dumitru, Alexandru Ghilduș, Adrian Gongea, Bogdan Moțoc, Mihai Nazarie,

Juriul de specialitate acordă PREMIUL U.A.P. din ROMÂNIA pentru DESIGN pe anul 2003 domnului ADRIAN MARIAN

Președintele U.A.P. din România Prof. univ. dr. Zamfir DUMITRESCU
Președintele Juriului Simona TĂNĂȘESCU

Timotei Negrescu, Radu Teodorescu, Svetlana Otto.

— La Budapesta ați participat la o conferință internațională de design. Care a fost programul și participanții români?

— Conferința s-a desfășurat pe parcursul a două zile, în 21 și 22 octombrie. S-au organizat workshop-uri paralele, la care participanții trebuiau să confirme prezența. Este pentru

prima dată de când particip la simpozioane la care nu au mai fost locuri pentru cel de-al doilea workshop. Cât despre participanții români, a fost Radu Teodorescu — reprezentantul Uniunii Artiștilor Plastici din București și eu, care am reprezentat Universitatea Tibiscus.

— Ce părere v-a făcut vizita la Budapesta?

— Am avut ocazia să obțin cărțile de vizită a numeroși participanți, spre exemplu a Președintelui Asociației Biroului de Design din Anglia, Stephen Hitchins, Directorul Centrului de Design din Stuttgart, Henning Horn și alții. Noi am început colaborarea cu studenții privind schimbul de informații și cărți în '93 și trebuie să recunosc că există o diferență colosală între producțiile lor de design și broșura noastră de la Timișoara. Pe de altă parte, în acele două zile petrecute la Budapesta am avut puțin timp să vizitez orașul. Nu am văzut nici un cerșetor, nici o față cu buricul gol, nici un jeep. Se vede clar diferența dintre noi și ei.

— Faceți o comparație între învățământul românesc și învățământul maghiar în privința designului!

— Cu ocazia împlinirii a douăzeci și cinci de ani a acordării premiilor pentru

design în Ungaria, s-a organizat o săptămână de design. Au fost prezentate expoziții din Austria, Anglia, Polonia. Cea din Polonia a fost cea mai bună. Ne-a fost prezentată Revista Absolvenților Academiei de Design și un catalog numai cu participările studenților la expozițiile și concursurile internaționale. Se poate observa că sunt oameni cu studii, cu pregătire, pentru că ilustrațiile, grafica sunt foarte bune, iar exponatele sunt produse industriale în masă. Ei au multe programe în străinătate, multă mobilitate, păstrează legătura unii cu alții după terminarea școlii, dar și cu cadrele didactice.

— Care au fost efectele participării?

— Efectul participării a fost pozitiv, participarea noastră nu a trecut neobservată. Colegii din Polonia au trimis deja invitații. Încercăm să organizăm expoziția polonezilor de la Budapesta, în Timișoara. Intenționăm, de asemenea să organizăm o tabără internațională la Jupânești. Anul viitor va fi posibil, deoarece s-a primit deja confirmarea participării, în 3-4 noiembrie, la București, când, în organizarea Ministerului Integrării Europene va avea loc o dezbateră pentru organizarea designului și în România.

Tabără de creație la Făget-Jupânești

■ PAULA CRUCICĂ

Primăria orașului Făget a organizat vernisajul expoziției de artă contemporană, de la Tabăra de Creație Făget-Jupânești, sâmbătă, 4 septembrie 2004. La manifestare au fost invitați să-și prezinte lucrările Nina Anton, Traian Brădean, Angela Popa Brădean, Ioana Crăciun Dobrescu, Ileana Dragomirescu, Vasile Rață, Anca Seșan din București, Dorel Olteanu, Leon Vreme, Xenia Eraclide Vreme din Timișoara, precum și artiști din Austria, Italia — Massimo Pompeo și Ungaria ca Elena Ruzsa, respectiv Talos Kedl din Austria.

Expoziția a avut loc la Primăria din Făget și a fost co-organizată de pictorița Ioana Crăciun Dobrescu cu scopul de a dezvolta comunicarea artei între artiștii români și străini, dar și pentru a sprijini orașul Făget să pună

bazele unei colecții de artă internațională.

Sculptorul austriac Talos Kedl, invitat la acest simpozion s-a simțit onorat de

invitație, atât în tabăra de creație Făget-Jupânești, care a durat o săptămână, dar și la expoziția din final: „Mă bucur să cunosc țara, oamenii, ca de

altfel artiștii și artistele de aici și abia aștept să le cunosc operele, pentru că România, înainte, era pentru mine o țară absolut nouă.”

De altfel toți oaspeții acestui simpozion s-au simțit foarte bine, datorită programului zilnic diversificat, dar și a artei culinare a bucătarilor făgețeni, ceea ce a făcut ca această tabără să se transforme într-un adevărat eveniment.

Domnul Kedl a fost mulțumit de organizare: „După călătoria obositoare am fost răsplătit din belșug. La fața locului mă aștepta ospitalitatea organizatorilor, ca și amabilitatea celorlalți participanți care, cu toate problemele de comunicare dintre noi, m-au «înfiat». Mulțumesc organizatorilor și primăriei din Făget pentru invitație, ospitalitate și pe viitor le doresc mult succes.”

În decursul acestei săptămâni, toți participanții la Tabăra de Creație și-au exprimat sentimentele și ideile pe pânză, iar lucrările au fost expuse în ultima zi în noul sediu al primăriei din Făget, cu ocazia împlinirii a zece ani de existență a acestuia ca oraș.

Corespondență
de la Cluj-Napoca
Campus UBB

■ CODRUȚA SIMINA

Vrăjirea lumii

Ei opresc timpul în loc și vrăjesc lumea atunci când frumosul pare să fi murit. Le e foame de vise și trăiesc aplecați deasupra unei ape fără fund, unde realitatea se despacă în cioburi mărunte și apoi se mistuie umbros în adânc. Caută cu înfrigurare un drum sigur către centrul lucrurilor și al oamenilor, dar, mai presus de toate, se caută într-un zbor bezmetic pe ei înșiși... adevărul și visele lor, mai albe decât aripile îngerilor. Unii sfârșesc morți. Între timp, dacă le mai rămâne un dram de luciditate, renunță la mirajul drogului și aleg viața.

„Tremur, transpir și vomerez... nu-mi trece greața, dar mi-e bine. Măcar știu că nu mai stau în lumea lu' restu”. Raluca are nouăsprezece ani și este dependentă de heroină. „Odată ce ai luat, nu te mai poți opri niciodată”, spune ea cu o siguranță ireală, ca și când ar pronunța o sentință. Zâmbește absent și-și aprinde o țigară. Tace adânc, purtând în ochi melancolii din alte timpuri. Fumează însetat. Prietenul ei, Raul, o mângâie — o atingere ca un oftat. Sunt amândoi din Cluj-Napoca, fiecare cu părinții săi. La 23 de ani, după 2 ani de dependență, Raul arată cel puțin de 30. Pielea alburie, ridată adânc și tremurul aproape incontrollabil al mâinilor povestesc celor ce știu să recunoască aceste semne despre o tinerețe furată. Ochiul, de un albastru flasc, aduc de undeva din interiorul lui o tristețe reziduală, ca o boală peste care nu poate să treacă. Se agață cu disperare de Raluca, pentru că de când este cu ea a reușit să ia din ce în ce mai puțină heroină.

„Trebuie să ai la ce să te întorci când te lași”, îmi explică Andra. O cunoaște pe Raluca de la 10 ani și prima doză de heroină au luat-o împreună. Din curiozitate. Andra s-a oprit atunci. Preferă „iarba” sau câte un LSD din când în când. Nu se dă în lături nici de la „trip”, însă acum face o pauză pentru că urmează bac-ul și nu vrea „s-o dea în bară”: „să n-o dezamăgesc pe mama, că oricum are o perioadă nașpa... a divorțat că tata era alcoolic, dar și-a mai revenit cât de cât”. După ce termină și cu admiterea la facultate, vrea să ia din nou: „orice nu-mi beep creierul”, spune ea, însă în spatele cuvintelor este conștientă că orice drog are

reacții secundare, indiferent dacă produce dependență sau nu. Se amăgește cu faptul că, în afară de heroină, cocaină și o parte din amfetamine, restul drogurilor, „trambulinele”, nu produc decât halucinații, iar după ce efectul lor încetează nu rămâne nimic să-i afecteze psihicul.

Jocul de-a viața

Pe lângă Raul, Andra și Raluca, Lebeștița, cum își spune ea însăși, pare decupată dintr-o altă lume. Plină de viață, efervescentă și boemă, ea caută o lume a oamenilor lipsiți de complexe. O lume pe măsura poftelor ei de viață debordante. Nu se întâlnește cu ei decât când e rost de un „bong”, sau când vrea să mai cumpere marfă adusă de fete din Timișoara, Brașov sau Arad. A început cu iarbă și a terminat cu LSD. E specialistă în confecționat „bong”-uri: „iei o sticlă de cola, o tai într-o parte și îi pui o țevă subțire. Poate să fie și de pix, după care, pe cealaltă parte pui suportul pentru iarbă. Torni apă în sticlă și îi pui capacul. Aprinzi iarba dintr-o parte și inhalezi pe cealaltă. Adică tragi iarba prin apă. De obicei iarba mai proastă se trage prin bong, ca să aibă efect...”. Heroina o sperie, pentru că este conștientă că duce la moarte, pe când ea vrea să trăiască mult și cât mai colorat.

Raluca o privește distrată și cu neîncredere. Ele două nu prea povestesc decât prețurile joint-ului, pentru că pe Lebeștița o enervează pasivitatea Ralucai, iar pentru Raluca este imposibil să nu trăiești prin drog. Ea crede în drog și singurele momente care i se par reale sunt cele în care heroina i se infiltrează încet în tot corpul. „O simți imediat. Vine o indiferență... Atâta indiferență există... poa' să vină să-ți spună orice, că tot nu simți nimic. Nu-ți trebuie muzică, oameni, mâncare, pur și simplu ești tu și te simți bine”. Nu există comuniune de grup, iar consumul seamănă cu un ritual al singurătății, pornit dintr-o nesiguranță personală și condimentat cu senzații variind între paranoia și oprirea fizică a timpului. Indiferență și tăcere,

coordonatele unei lumi singure, în care realitatea se fabrică și se consumă în interiorul corpului mistuit de reacțiile chimice ale drogului. Raul a simțit indiferența heroinei cel mai bine — acum doi ani și-a găsit logodnica moartă lângă el. Supradoză. Injecția i-o făcuse el, pentru că ei îi fusese scârbă să se injecteze în gât. „N-am simțit nimic”, e tot ce poate spune. Pe undeva, e ferm convins că drogul îl absolvă de vina de a fi ajutat-o pe ea să moară. Se lasă pe spătarul scaunului și tace impasibil. Fața imobilă, ochii morți și ridurile lui ca niște șanțuri adânci tac, tac toate, ca și când dedesubtul lor n-ar mai exista nimic. Poate doar o tinerețe murdărită, siluită de spasme, o durere atât de mare pe care nu i-o mai poate spovedi nimeni. Amintiri fără lacrimi. Și fără bucurie. O minte opacă, desensibilizată.

„Acolo să vezi tu realitate...”

„Eu am început prin a mă tăia. De fapt orice stare care îți place poate deveni drog. Îmi plăcea senzația. Era o usturime, și dup-aia mă cuprindea așa o căldură plăcută, ca un fel de amorțală. Era o chestie pe care o puteam controla sigur...”. În imposibilitatea de a-și controla viața, de a găsi sensul drumului pe care-l parcurge, Andra dispune de ceea ce i-a mai rămas ei — corpul. Spune că nu s-a tăiat decât de vreo două ori, dar i-am numărat cam șase-șapte cicatrice pe brațe. „Chiar nu știu de ce m-am tăiat”, încheie. De fapt nu povestește, ci se justifică. Se scuză cumva. Știe exact ce pericole o pândesc.

„După heroină, te întrebi care e de fapt lumea reală: ceai văzut tu sau ce este?”. O fascinează transa drogului, o face specială, o trece deasupra murdăriei oamenilor. Devine stăpână pe lumea pe care o percepe ea ca fiind adevărată. Pământul încetează să-i mai fugă de sub picioare, realitatea nu i-o mai ia înainte: „nu mai trece timpul. Stai 4-5 ore și de fapt au trecut 5 minute. Ai impresia că se repetă tot, că timpul picură minut cu minut. Pur și simplu te uiți și vezi cum

picură timpul”. La „speed”, o combinație de heroină și cocaină, reacțiile organismului devin asemănătoare senzației de „montagne-rousse”: „acuma ești vesel și parcă explodează tot în jurul tău, acuma nu mai vrei nimic. Nu se combină, ci se alternează efectele. Acolo să vezi tu realitate...”. Heroina transfigurează lumea: dintr-o dată e frumoasă și controlabilă. O lume care nu te dezamăgește pentru că nu există decât în tine. Spaima de a nu greși,

îi distrează centrele de dezintoxicare prin care au trecut. Raluca a stat acum o vară la Sibiu, 3 luni, după care a pornit prin țară după cocaină. „Păi îmi venise o poftă printre toți ăia care luau în disperare... Dezintoxicare pe naiba, găsisem acolo tot ce n-am luat niciodată!” Nu vor să știe ce se va întâmpla cu ei. De fapt nici nu-i interesează prea tare. Nici un moment nu se gândesc că soluțiile tensiunii în care trăiesc ar fi putut fi altele, fără să

senzația de vinovăție a nereușitei și, în cele din urmă imposibilitatea de comunicare cu familia au împins-o pe Raluca tot mai adânc în mlaștina drogurilor.

Nici unul dintre ei nu poate descrie exact ce a simțit în timp ce se droga. Frânturi, absență, pasivitate, vis. „Tată îi un Hollywood”, spune Lebeștița. „Nu se întâmplă mare lucru de fapt. Te gândești că-ți arzi creierul, dar nu chiar acuma. Auzi că alții mor, dar nu ți se poate întâmpla chiar ție.” Iarbă cam de trei ori pe săptămână. Despre heroină, Raul și Raluca nu spun cam de câte ori.

În loc de epilog

De la trambuline (iarbă, ecstasy, LSD, ciuperci halucinogene) la esențele tari, letale, caută înțelegerea pe care au uitat să o recunoască în ceilalți. Se lasă posedați de halucinația adevărului și revin din ce în ce mai greu. Nu mai contează de ce au început, căci nu se mai pot opri. Pauze? Din lipsă de bani și câteodată dintr-un apendice al conștiinței.

aducă cu ele mireasma morții sufletului. Zi după zi, se afundă în mlaștina neputinței de a accepta responsabilitatea faptului că sunt indivizi normali ai societății. Și, neiertătoare, societatea îi tratează exact așa cum se percep ei înșiși.

Până la următoarea doză, Raluca și Raul împart o tăcere vinovată și o iubire confundată cu dependența de cineva. De oricine. Andra învață pentru bac și speră să intre la facultate. Încă nu știe cine este. De ce trăiește. Preferă să se izoleze. Ori de câte ori îi spune ceva, lumea de clișee în care trăiește se face simțită: „tre' să fii puternic, să nu te lași, mă droghez pentru că drogul mă face mai puternică...”. O lume de forme fără esență și fără corespondență în conștiința ei și atunci este firesc să aibă nevoie de o stare care să o asigure de veridicitatea lucrurilor. Înainte să plece, Lebeștița mi-a mai zâmbit o dată ștrengărește: „E ceva și heroina asta... Uite cum arde... Uită-te la ei... Parcă au murit. Parcă au murit de mult.”

Odă „antrenorului secolului” (trecut)

■ A.D. RACHIERU

Închis, uneori, în tăceri evlavioase, pupând icoane și risipind cruci și „dășchis”, altele, unor replici „la mișto”, dl. lordănescu pare un general fricos, indecis, neputând opta: fie pentru amintirea colbuită a unui fost antrenor, fie pentru cariera stearpă de viitor senator. Deși au întâlnit o Cehie în reflux pe Toyota Arena, „iepu-rașii” noștri au oferit un joc rușinos. Degeaba a venit și Lefkaritis, amicul „nașului”, degeaba acuzăm arbitrajul; nici milostivenia lui Rosetti nu ne-a ajutat. „Tricolorii”, fluturând cu voioșie iresponsabilă cartea optimismului au evoluat timorați, la întâmplare, haotic. Sau, cum zice I.Cupen, de-a dreptul „oribil”. Conservatorismul unui antrenor expirat și neputința țâfnoasă a flăcăilor noștri, plini de mofuri și hachițe s-au conjugat, iarăși, nefericit. După această papară, „al treilea chix” mijeste la orizont. Și care cheamă, imperativ, momentul dur al sincerității; adică, nota de plată. Parcă ne-am cam săturat de explicații jenante și de idei

confuze, de teribilismele găștii lui Mutu și escapadele unor străneri vlăguiti, spritari oferindu-și câte o minivacanță prin astfel de convocări la lot. Și, repetăm, nu atât eșecul doare cât partitura etalată de bravii noștri fotbaliatori, redescoperind vestita și glorioasă temporizare. Ceea ce îngrijorează este tocmai lipsa de perspectivă. Să fie vorba doar de o biată înfrângere? Zgomotoși și indolenți înaintea deplasării la Praga, tricolorii cer acum liniște, deranjați de tonul acid al comentariilor. Și iarăși promit marea cu sarea. Fiindcă, nu-i așa, mai sunt opt meciuri, în bătăliile viitoare vor face și vor drege; și chiar dacă moare speranța — ne asigură diplomatic hârșitul de Lucescu — rămâne pasiunea...

Bineînțeles că publicul rămâne alături de națională. FRF s-a grăbit să-și exprime „gratitudinea” pentru românașii prezenți la Praga. Chiar dacă generația de tinichea (cum a zis cineva) „a jucat atât cât a putut” (apud Mutu). Dar ceva trebuie schimbat. Incapabil de a construi echipe, lordănescu a gestionat (cu succes, recunoaștem)

formații clădite de alții. La ora predării ștafetei, noii veniți se bălbăie. Antrenorul ezită. Ca să nu spunem că și atmosfera din cadrul lotului s-a deteriorat. „Bisericuțele” sunt active și parșive. Iar nea Puiu, cât o fi de general, nu vrea să fie radical. Așa că o decizie înțeleaptă ar fi demisia. Au mai fost astfel de ocazii (să ne amintim de meciul de pomină cu danezii). Dar bătrânicosul lordănescu, bine

înșurubat politic, pare greu de clintit. Și mult mai greu de convins. Încât, până la urmă vor hotărî rezultatele. Capul lui lordănescu stă să cadă. Meciurile adevărate abia urmează, Cehia după galopul de la Erevan s-a relansat, Olanda e întotdeauna favorită iar noi ne chinuim. Și o facem cu o teribilă consecvență!

Nu știm ce-o fi notat agramatul domn lordănescu în carnețelul său după zborul în Armenia. Dacă o fi aflat că Baros, cel care a vânturat defensiva noastră e un jucător „imobil”, atunci chiar că putem spune un ferm adio! Au răs și curcile de o asemenea „descoperire”. Iar campania pentru Germania va contabiliza un nou și răsunător eșec. Dar eșecurile (spune o zicală bătrână) trec și lordănescu, fidel mandatului, rămâne. Mai rău, e chiar omul potrivit, e de neînlocuit — cum zice sfântoșta taica Jean, gloriosul bistrițean, dându-și recent cu părerea. Dacă așa stau lucrurile, atunci degeaba visează Piți să revină la națională (cum umbă vorba prin cercul de amici). Cum tot degeaba îi face „lobby” fostul prieten Gigi

piperanul, taxat de presa spaniolă (ediția de Bilbao) drept „un Abramovici din Carpați”. Și care dând Steaua pe mâna lui Zenga a bifat degringolada trupei din Ghencea. Ceea ce se va adevăra, în săptămânile care urmează. Dea Domnul să ne înșelăm!

P.S. Vrând-nevrând, nea Puiu va face curățenie la națională. Cazul Mutu, fostul „principe” care nu mai asculta de nimeni (cum se văicărea don Giovanni, sătul să mai mintă) a ridicat vălul; ceea ce știam (sau doar bănuiam) am aflat. „Adișor” al nostru nu e singurul pe lista neagră. Sunt și alții în vizor, oricât s-ar căzni selecționerul să ne calmeze și să acuze presa că „ar căuta senzaționalul acolo unde nu e”. Deja „uitat” de Mourinho, „salvat” de scenariile noastre care, firește, au reactivat teoria complotului, Mutu a devenit un fost jucător. Lordănescu are misiunea de a „inventă” o altă națională. Și chiar dacă unele ziare au titrat că ar fi vorba de „un dezastru”, parcă i-am da dreptate aceluiași Giovanni: „fotbalul nostru nu stă în Mutu”...

Bike Event III: Ciclism la Făget

■ EMIL MONU

Cea de-a III-a ediție a clasului festival de *mountainbike* Bike Event III a avut loc în perioada 29-31 octombrie 2004 în satul de vacanță al Clubului de ciclism Tibiscus Timișoara. Au participat ocupanții locurilor I, II și III de la concursurile organizate de noi în acești ani, care au fost invitați de către organizatori și au confirmat participarea. De asemenea, au participat admiratori și sportivi care s-au înscris până în data de 9 octombrie (data limită a înscrierilor) și au avut loc de cazare în satul de vacanță.

Participarea la acest festival s-a făcut doar pe bază de invitație sau de înscriere prealabilă până la data limită.

Concursurile de Downhill, Monster-Jumps și concursul de Viteză Șosea au avut 30 de participanți ce și-au testat limitele rezistenței bicicletelor dar și nivelul de pregătire fizică și tehnică.

Concursul de Downhill s-a ținut sâmbătă dimineață, pe un traseu ales la întâmplare pe unul dintre munții din zonă și a

fost amenajat și marcat de către majoritatea participanților. La început traseul a fost foarte periculos având două viraje extrem de abrupte; aflați în fața situației că nici barem un biciclist nu a putut coborî tot traseul pe bicicletă, virajul a trebuit modificat cu un alt viraj mai rapid și cu o altă înclinație. Viteza maximă de parcurgere a traseului a fost de 64 Km/ora; au luat startul 13 *mountainbikeri*.

Concursul de Șosea Viteză s-a desfășurat sâmbătă după-amiază pe drumul Jupânești - Făget, având un traseu de 20 kilometri lungime și 7 participanți. Concursul de Monster-

Jumps s-a desfășurat duminică între orele 11 și 14 la cariera de nisip și pe traseul de *motocross* de la Brănești. S-a punctat spectaculozitatea săriturilor, inițiativa și reușita lor, se pare că acesta a fost momentul când a luat ființă un nou tip de

sport extrem... săritul în gol fără parașută!

Cu toate acestea, întrunirea clubului a fost deranjată de câțiva bicicliști fani ai Hobby Sport Timișoara.

Cazarea s-a făcut în camerele Casei de Vacanță Augusta (100.000 lei/2 nopți).

Masa a fost asigurată contra sumei rezonabile de 400.000 lei pentru întreaga perioadă, mâncarea fiind în stil țărănesc.

Clasament

La Downhill:
Wendl Alfred locul I
Bolog Grațian locul II
Pînzariu Dan locul III

Șosea viteză:
Nagy Robert locul I
Petrov Daniel locul II
Lucian Florin locul III

Monster Jumps:
Bolog Grațian locul I
Firuță Alexandru locul I
Pînzariu Dan locul II
Frig Mario locul III

Căminele studențești — o veche problemă

■ ANDREEA JEIC

Serviciul Social încheie în continuare pentru renovare cămine studențești, fără a lua în calcul numărul mare de studenți în raport cu numărul redus de locuri de cazare.

Cazarea studenților în căminele din complexul studențesc Timișoara a constituit o problemă la începutul fiecărui an universitar. Căminul 22C al U.P.T. care dispunea de aproximativ 600 de locuri de cazare a fost închis în această vară pentru renovare. Cei 350 de precazați în acest cămin au fost repartizați în număr aproximativ egal în alte trei cămine ale U.P.T. după cum urmează:

-120 de studenți în căminul 19C

-120 de studenți în căminul 20C

-110 studenți în căminul 21C.

Repartizarea în cele trei cămine a fost făcută astfel pentru a nu supraaglomera camerele. Prin urmare, în fiecare camera au fost cazate maximum 6 persoane.

La ședința din 29 septembrie, organizată de serviciul

Social cu participarea rectorului U.P.T., dl. Nicolae Robu și a comitetelor de cămin, studenții prezenți au avut posibilitatea să-și exprime nemulțumirile. Conform unui student care a dorit să rămână anonim, dl. Robu a susținut că nu studenții sunt în măsură să decidă câți și cum vor sta în cămine. Tot în cadrul acestei ședințe a fost preconizată deschiderea, pentru cazare, la 1 noiembrie a primului nivel din căminul 22.

O altă problemă discutată în cadrul aceleiași ședințe a fost intrarea în renovare, cel

fondurile alocate vor fi pierdute.

A fost pusă la îndoială credibilitatea firmelor cu care se lucrează. Un exemplu l-a constituit căminul 11 C al U.P.T. Lucrările de renovare au durat aproximativ 5 ani, iar termenul de finalizare a fost de un an, susțin foști studenți implicați în comitetele de cămin.

Tot din cauza numărului mare de studenți și a locurilor de cazare reduse în căminele universităților, taxa de cazare variază în felul următor:

Conform unor surse neofi-

UNIVERSITATEA	CĂMINUL	LOCURI / CAMERĂ	TAXĂ CAZARE / LUNĂ / PERSOANĂ			
			Din cadrul universității		Din afara universității	
			Fără taxă	Cu taxă	Fără taxă	Cu taxă
U.P.T.	19C	5-6loc	860000	1.160.000	1.660.000	
U.P.T.	20C	5-6 loc.	860000	1.160.000	1.660.000	
U.P.T.	21C	5-6 loc.	860000	1.160.000	1.660.000	
U.P.T.	22C	5-6 loc.	860000	1.160.000	1.660.000	
U.P.T.	11C	2 loc.	920000	1.420.000	1.220.000 / 1.720.000	
U.P.T.	14C	2 loc.	920000	1.420.000	1.220.000 / 1.720.000	
U.P.T.	1MV	3-4 loc	820000	1.320.000		
Medicină și Farmacie	3C	3-4 loc	270.000 + curent			
Medicină și Farmacie	5C	3-4 loc	270.000+curent			
Tibiscus	Tibiscus	4-5loc	1.600.000			

târziu în primăvară, a căminului 21C. Acest cămin beneficiază de fonduri PHARE. În cazul în care în primăvară nu vor începe lucrările la acest cămin,

studenții cu părinți cadre didactice plătesc 300.000 lei/lună/persoană pentru studenții din cadrul U.P.T., iar pentru cei din afara U.P.T. — 600.000.

Fundația pentru o Societate Deschisă și Open Society Institute din New York au lansat un program comun de burse adresat studenților din anul al II-lea, la universități din Europa Centrală și de Est.

Participanții vor studia timp de un an academic la o universitate sau colegiu din SUA, iar pe durata studiilor vor efectua în fiecare semestru câte 25 de ore de servicii în folosul comunității. În final, bursierii vor reveni în țară pentru a-și continua studiile. Ei vor fi voluntari în cadrul unor organizații pentru a efectua servicii în folosul colectivității.

Candidații trebuie să îndeplinească următoarele condiții: să fie studenți la Studii Americane, Istoria Artei, Studii Clasice, Literatură Comparată, Antropologie Culturală, Arte Plastice și ale Spectacolului, Economie Generală, Relații Politice Internaționale, Filosofie, Jurnalism, Drept, Istorie, Științe Politice, Sociologie; să fie studenți în anul al II-lea la o facultate acreditată; să aibă o situație școlară foarte bună; să fie implicați în activități extracurriculare/sociale; să nu fi petrecut ultimii doi ani în afara țării; să nu fi urmat mai mult de un semestru cursurile unui liceu din SUA; să cunoască bine limba engleză; să poată începe studiile în vara viitoare. Informații suplimentare, la adresa www.osf.ro.

Cupa Tibiscus la fotbal

Facultatea de Educație Fizică și Sport din cadrul Universității „Tibiscus” organizează și anul acesta „Cupa Tibiscus” la fotbal. Înscrierile se fac între 1-14 noiembrie, iar informațiile se pot obține de la preparatorul Iosif Török. Programul desfășurării Cupei Tibiscus va fi următorul: marți: 12.00 – 13.30 (Sala 303) miercuri: 10.00 – 14.30 (Baza Poli I), 16.00 – 17.30 (Sala de Sport Liceul „Jean Louis Calderon”)

Joi: 15.00-16.30 (Sala de Sport Liceul „Jean Louis Calderon”).

Meciurile se vor desfășura pe teren sintetic la baza sportivă Poli I.

Taxa de participare este de 30.000 lei/jucător, iar echipele trebuie să fie alcătuite din minimum 10 jucători.

Participarea la acest campionat va fi luată în considerare pentru disciplina Educație Fizică pe semestrul I al anului universitar 2004/2005.

Masă rotundă cu Rodica Binder

■ RAOUL JURCHELA

Masa rotundă cu Rodica Binder, redactor al postului german de radio „Deutsche Welle”, s-a desfășurat în 21.10.2004 la Centrul Cultural German. Întâlnirea, care a adus un nou concept al designului la mese rotunde (cu colțuri), a avut o desfășurare care i-ar fi făcut invidioși chiar și pe frații Grimm.

Discuțiile au fost orientate în special spre prezentarea departamentului în limba română și a programului realizat de membrii acestuia. „Conceput de o echipă de redactori plurilingvi în colaborare cu personalități din străinătate și din România, programul în limba română al postului de radio Deutsche

Masa rotundă cu Rodica Binder

Welle își propune să fie un reper al exactității și obiectivității, original — prin agendă, profil și preocupări” mesaj clar, succint, dar transmis pe toată durata întâlnirii.

De asemenea, a fost prezentată și Academia Deutsche Welle, care pune la

dispoziție jurnaliștilor din Europa de Est și Sud-Est, cursuri de specializare. Centrul oferă training-uri și consultanță pentru jurnaliști, manageri și tehnicieni din radio și televiziune.

În fiecare an este selectat un grup de opt tineri oameni de presă, care vor beneficia de un

curs de specializare de 18 luni.

Cursurile sunt finanțate de Ministerul German pentru Economie, Cooperare și Dezvoltare, se desfășoară la Bonn și Berlin, precum și în țările partenere.

Din sală nu au lipsit reprezentanții „presei din pădurea adormită”, puțin cam timizi ce-i drept, care au contribuit prin necuriozitate la starea de calm general.

Detectorul de burse

Dacă vrei să cauți burse în străinătate și nu știi de unde să începi, uite aici două adrese:

www.burse.edu.ro (site-ul Oficiului Național al Burselor de Studii în Străinătate)

www.europeana.ro (portal cu informații privind U.E., care cuprinde și o secțiune consistentă dedicată burselor)

Barul din sediul vechi al Universității „Tibiscus” se redeschide spre sfârșitul lunii noiembrie. Adresa: strada Daliei, numărul 1A, etajul trei. Nu vă așteptați la cine știe ce bodegă deoarece atmosfera va fi una tipic studențească. Mai multe? Doar nu o să venim noi să vă aducem de mânăuță.